

วารสารสังคมศาสตร์เอเชียศึกษา

Journal of Asia Social Science Studies

ISSN: 3057-0204 (Online)

Journal of Asia Social Science Studies Vol.1 No.3
(September-December) 2024

วัตถุประสงค์

วารสารสังคมศาสตร์เอเชียศึกษาเป็นวารสารวิชาการ วารสารมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า และเพื่อเผยแพร่ บทความวิจัยและบทความวิชาการที่เป็นความคิดริเริ่มใหม่ ที่เป็นศูนย์กลาง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่แตกต่าง หลากหลาย ไม่จำกัดแนวคิด อุดมการณ์โดยเน้น ประเด็นที่ถกเถียงในสังคมทั้งปัญหาในอดีต ปัจจุบันอันเป็นแนวทางนำไปสู่การแก้ไขปัญหาาร่วมกันในสังคม อย่างสันติและยั่งยืนเกี่ยวกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย เช่นเอเชียตะวันออกเฉียงและกลุ่มประเทศอาเซียน วารสาร เป็นสื่อกลางในการนำเสนอต่อสังคมให้แก่ประชาชนทั่วไป นักวิจัย นักวิชาการ อาจารย์ นิสิตนักศึกษา และ ผู้สนใจทั่วไป

วารสารมุ่งนำเสนอในมิติต่างๆในเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ครอบคลุมทางด้านการเมือง ความมั่นคง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ธุรกิจ ปรัชญา สังคม กฎหมาย อัตลักษณ์ด้าน ศาสนา ชาติพันธุ์ การสื่อสาร ภาษา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วรรณกรรม ชุมชน ท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการ และธรรมาภิบาล หรือมิติทางการเมือง เศรษฐกิจ และมิติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็น ต้น

วารสารมีกำหนดการเผยแพร่ปีละ 3 ฉบับ ประกอบด้วย ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน) ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม) ฉบับที่3 (กันยายน-ธันวาคม) บทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการ พิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) 2-3 ท่าน

วารสารรับพิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ทัศนคติและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความของวารสาร สังคมศาสตร์ไทย ถือเป็นความรับผิดชอบ ของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนะของกองบรรณาธิการ และไม่สงวนลิขสิทธิ์การคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

เกณฑ์การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) 2-3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการ ก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบข้อมูลของผู้เขียนบทความ เช่น ชื่อหรือประวัติการทำงาน และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double-Blind Peer Review)

บทความที่ส่งมาขอเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจาก ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความของวารสาร และต้องให้เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้

สารบัญ

บทบรรณาธิการ.....	ก
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำรัฐธรรมนูญ2540-2560ของประเทศไทย.....	1-13
การละเมิดสิทธิมนุษยชนในเมียนมาร์ : ปัญหาสภาพความเป็นจริงกับข้อเท็จจริงจากเอกสาร.....	14-24
ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในประเทศอินเดีย.....	25-33
ภาคผนวก.....	34

บทบรรณาธิการ

วารสารสังคมศาสตร์เอเชียศึกษานับนี้เป็นฉบับที่สอง โดยกองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความให้ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) พิจารณากลับกรองเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการตีพิมพ์ ให้เกิดคุณภาพสูงสุด โดยในฉบับนี้ประกอบด้วย บทความวิจัย 1 บท บทความวิชาการ 2 บท ซึ่งทางกอง บรรณาธิการได้มีการคัดเลือกมานำเสนอเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทเชิงสถานการณ์ของประเทศในแถบเอเชีย ปัจจุบันคือ

ธนโรจน์ หล่อธนะไพศาล จากบทความวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำรัฐธรรมนูญ 2540-2560 ของประเทศไทย ที่พบว่าการจัดทำรัฐธรรมนูญของไทย ภายใต้หลักจัดทำรัฐธรรมนูญต้องเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างรัฐธรรมนูญมากที่สุด เพื่อแสดงเจตจำนงแห่งประชาชน ภายใต้การปกครองตนเอง แต่ในการจัดทำรัฐธรรมนูญ 2540 ,รัฐธรรมนูญ2550 และรัฐธรรมนูญ 2560 ของไทยกลับพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำรัฐธรรมนูญอยู่ในระดับน้อยมาก มีเพียงรัฐธรรมนูญ2540 ที่ขึ้นชั้นนำทางการเมืองมีบทบาทริเริ่มภายใต้การสนับสนุนของภาคประชาชาติสังคม ในขณะที่รัฐธรรมนูญ2550 และรัฐธรรมนูญ 2560 การริเริ่มและบทบาทในการสร้างรัฐธรรมนูญอยู่ภายใต้อิทธิพลของคณะรัฐประหาร อย่างชัดเจน

น.ส. สุพรรณิ ศรีกาญจนจินดา ในบทความการละเมิดสิทธิมนุษยชนในเมียนมาร์ : ปัญหาสภาพ ความเป็นจริงกับข้อเท็จจริงจากเอกสาร สืบค้นพบว่าการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงในเมียนมาร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อชนกลุ่มน้อยเป็นความจริงที่ถกเถียงกันมาหลายทศวรรษระหว่างรัฐบาลเมียนมาร์ กับ ฝ่ายผู้ถูกกระทำว่าข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร จากหลักฐานเอกสารและรายงานในช่วงหลายทศวรรษของความ รุนแรงและการละเมิดที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องของภาคประชาสังคมภายในและภายนอกประเทศได้พยายาม ติดตามและบันทึกการละเมิดสิทธิมนุษยชนเพื่อให้รัฐรับผิดชอบและบอกเล่าความจริง ขณะที่ฝ่ายรัฐไม่ยอมรับ ข้อเท็จจริงจากเอกสารหรือรายงาน ในขณะที่การสำรวจข้อเท็จจริงจากต่างประเทศอย่างชัดเจนว่า มีการ ละเมิดสิทธิมนุษยชนจริง ปัญหาสำคัญจึงมิได้อยู่ที่ความเชื่อ หรือเอกสาร แต่อยู่ที่ทุกฝ่ายจะยอมรับและแก้ไข ปัญหาสิทธิมนุษยชนอย่างไร

สันติ เพี้ยเมือง กับบทความปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในประเทศอินเดีย ที่พบว่าความ เหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในประเทศอินเดียเป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงขึ้นในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา ความ เหลื่อมล้ำมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ โดยทำให้กลุ่มคนรวยและชนชั้น กลางมีโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีกว่า ในขณะที่ประชากรในชนบทและกลุ่มชนเผ่าพื้นเมืองยังคงประสบปัญหา การขาดแคลนโอกาสและทรัพยากรพื้นฐาน เช่น การศึกษา การสาธารณสุข และงานที่มีคุณภาพ การลด ความเหลื่อมล้ำในประเทศอินเดียจึงต้องการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งรัฐบาล ภาคธุรกิจ และประชาชน เพื่อสร้างความเท่าเทียมทางสังคมและเศรษฐกิจในระยะยาว การสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจในชนบท และการ ปรับปรุงบริการสาธารณสุขให้เข้าถึงได้ทุกกลุ่มประชากร ที่มีโครงสร้างสังคมที่มุ่งเน้นการกระจายรายได้และ การเข้าถึงบริการพื้นฐานอย่างเท่าเทียม

เทวราช สนโศรก

(นายเทวราช สนโศรก)

บรรณาธิการวารสารสังคมศาสตร์เอเชียศึกษา

Journal of Asia Social Science Studies Original Article

Received: 9 October 2024 Revised: 3 November 2024 Accepted: 26 December 2024

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำรัฐธรรมนูญ2540-2560ของประเทศไทย

Public participation in the 1997-2017 constitution- making process of Thailand

ธนโรจน์ หล่อธนะไพศาล¹

Tanaroj Lortanapaisan

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญถาวรสามฉบับล่าสุดของประเทศไทย โดยการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิเคราะห์เอกสารทุติยภูมิ การวิจัยพบว่าการจัดทำรัฐธรรมนูญของไทย ภายใต้หลักจัดทำรัฐธรรมนูญต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างรัฐธรรมนูญมากที่สุด เพื่อแสดงเจตจำนงแห่งประชาชนภายใต้การปกครองตนเอง แต่ในการจัดทำรัฐธรรมนูญ 2540 ,รัฐธรรมนูญ2550 และรัฐธรรมนูญ 2560 ของไทยกลับพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำรัฐธรรมนูญอยู่ในระดับน้อยมาก มีเพียงรัฐธรรมนูญ2540 ที่ชนชั้นนำทางการเมืองมีบทบาทริเริ่มภายใต้การสนับสนุนของภาคประชาชาติสังคม ในขณะที่รัฐธรรมนูญ2550 และรัฐธรรมนูญ 2560 การริเริ่มและบทบาทในการสร้างรัฐธรรมนูญอยู่ภายใต้อิทธิพลของคณะรัฐประหารอย่างชัดเจน แม้การสร้างรัฐธรรมนูญทั้งสามฉบับจะมีการสื่อสารสองทางระหว่างประชาชนกับองค์กรที่สร้างรัฐธรรมนูญแต่กลับมิได้นำผลจากการสื่อสารมาใช้ปรับปรุงรัฐธรรมนูญ และการมีส่วนร่วมในระดับสูงสุดที่มีการกำหนดวิธีการประชามติแต่กระบวนการประชามติบกพร่องและไม่สมบูรณ์ ทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดทำรัฐธรรมนูญทั้งหมดเป็นแบบจำกัด ในขณะที่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำรัฐธรรมนูญ 2550และรัฐธรรมนูญ 2560 เป็นการมีส่วนร่วมในเชิงสัญลักษณ์เท่านั้น ทั้งหมดส่งผลถึงปัญหาความชอบธรรมรัฐธรรมนูญ จึงควรมีการแก้ไขกระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญในอนาคตที่ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมในการจัดทำทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างกว้างขวาง

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน,การจัดทำรัฐธรรมนูญ,ประเทศไทย

¹ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ; Faculty of law –Western University ,Thailand

Corresponding author, e-mail: tallmanandtallman @gmail.com,Tel. 081-8437249

Abstract

This research aims to study the public participation in the drafting process of the three most recent permanent constitutions of Thailand by using qualitative research methods and secondary document analysis. The research found that the drafting of the Thai constitution, under the principle of drafting the constitution, must allow the public to participate in the process of drafting the constitution as much as possible in order to express the will of the people under self-governance. However, in the drafting of the 1997 Constitution, 2007 Constitution, and 2017 Constitution of Thailand, it was found that the public participated in drafting the constitution at a very low level. Only the 1997 Constitution was initiated by the political elite with the support of the civil society sector. While the 2007 and 2017 Constitutions, the initiative and role in drafting the constitution were clearly under the influence of the coup group. Although the drafting of all three constitutions involved two-way communication between the public and the organization that drafted the constitution, the results of the communication were not used to improve the constitution. The highest level of participation, which was the referendum method, was flawed and incomplete, resulting in limited participation in drafting the entire constitution. Meanwhile, the public participation in drafting the 2007 and 2017 Constitutions was only symbolic participation. All of these resulted in the problem of constitutional legitimacy. Therefore, there should be an amendment to the future constitution drafting process that should allow the public to participate widely, both directly and indirectly, in the drafting process.

Keywords: public participation, constitution drafting, Thailand

1. บทนำ

รัฐธรรมนูญคืออะไร? เหตุใดสังคมไทยจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญบ่อยครั้งมาก? สังคมไทยสร้างรัฐธรรมนูญไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนใช่หรือไม่? ปัญหาเหล่านี้เป็นสิ่งที่น่าสนใจเพราะแม้ในขณะนี้ก็ยังมีคำตอบที่ชัดเจนทำให้สภาพปัญหายังคงอยู่ และมีผลกระทบในวงกว้างต่อสังคมไทยในอนาคต ปัญหาสำคัญของการสร้างรัฐธรรมนูญคือสังคมนั้นประชาชนเป็นผู้สร้างรัฐธรรมนูญขึ้นมาจริงหรือไม่ หรือว่ารัฐธรรมนูญถูกสร้างขึ้นโดยชนชั้นนำเป็นหลักเพื่อผลประโยชน์ในการยึดครองอำนาจรัฐ

Kaew-Ngam(2024)สำรวจดูปัญหาเบื้องต้นจะพบว่า ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญ20ฉบับมีการรัฐประหาร21ครั้งรัฐธรรมนูญไทยเกือบทุกฉบับที่ผ่านมาถูกยกเลิกและประกาศใช้ฉบับใหม่โดยคณะรัฐประหารหรือคณะผู้ยึดอำนาจการปกครองตลอดมา โดยประชาชนไม่มีโอกาสได้เข้าไปมีส่วนร่วมกำหนดกฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศตามทฤษฎีการเมืองและทฤษฎีกฎหมาย ทั้งยังถูกผู้มีอำนาจทางการเมืองใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์อย่างไม่ชอบธรรม จากการอ้างอิงเป็นผู้แทนประชาชนในการจัดทำ

รัฐธรรมนูญ และกระบวนการบังคับประชามติ การสร้างรัฐธรรมนูญของไทยจึงอาจไม่เหมาะสมกับประชาชน แต่เหมาะสมกับกลุ่มผลประโยชน์ที่สร้างรัฐธรรมนูญนั้น และเป็นเหตุทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ อยู่ตลอดเวลา

กระบวนการสร้างรัฐธรรมนูญเป็นกระบวนการทางการเมือง โดยเฉพาะในระบอบการปกครองแบบ ประชาธิปไตยเพื่อตอบคำถามในประเด็นสำคัญตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันว่าอะไรคือรูปแบบการปกครองที่ดีที่สุด การเมืองของประชาชนจะนำไปสู่การสร้างรัฐและรัฐธรรมนูญ ภายใต้ปรัชญาของรัฐสมัยใหม่ที่ต้องอาศัย รัฐธรรมนูญเป็นเครื่องมือในการสร้างรัฐและควบคุมการใช้อำนาจรัฐภายใต้รัฐธรรมนูญ แนวคิดดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญที่ขอธรรมต้องมาจากประชาชนเพราะประชาชนมีสิทธิปกครองตนเองโดยทำ กฎหมายเพื่อปกครองตนเองซึ่งมิใช่การปกครองโดยผู้อื่น ในขณะที่ประชาธิปไตยในระยะเปลี่ยนผ่านเป็นห้วง เวลาที่สำคัญที่แต่ละสังคมจะก้าวผ่านประชาธิปไตยอำนาจนิยมไปสู่ประชาธิปไตยเสรีนิยมโดยใช้รัฐธรรมนูญ เป็นเครื่องมือ หากกระทำได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมจะทำให้การเปลี่ยนผ่านเป็นไปโดยราบรื่นและรวดเร็ว

กระบวนการสร้างรัฐธรรมนูญจะขาดการมีส่วนร่วมจากประชาชนไม่ได้ เพราะประชาชนจะเป็น ผู้จัดทำรัฐธรรมนูญที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ปกครองตนเอง การจัดทำรัฐธรรมนูญหรือ Constitution Making มิได้หมายความว่ามีการร่างรัฐธรรมนูญเพียงอย่างเดียวเท่านั้น หากแต่ยังรวมถึงการวางรากฐาน ทางด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศนั้นๆ ในขณะที่การสร้างรัฐธรรมนูญของไทย บทบาทสำคัญอยู่ที่ตัวแทนสถาบันพระมหากษัตริย์ที่ถือเป็นวัฒนธรรมทางรัฐธรรมนูญไทย (Mérieau, 2022)

การออกแบบกระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญที่เหมาะสมกับประเทศจึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งที่ต้อง อาศัยการยอมรับและมาจากประชาสังคมทุกส่วนจึงจะเป็นรัฐธรรมนูญที่แท้จริง การสร้างรัฐธรรมนูญที่ขาด กระบวนการมีส่วนร่วมที่แท้จริงจากประชาชนจะทำให้ได้ผลผลิตรัฐธรรมนูญที่มีเจตจำนงของประชาชนใน การปกครองตนเองในระบอบประชาธิปไตย และเป็นจุดเริ่มต้นเปลี่ยนแปลงการปกครองที่ไม่สิ้นสุด ทำให้ พรรคการเมืองและนักเคลื่อนไหวต้องรณรงค์เกี่ยวกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญมากขึ้น (Tuansiri & Koma, 2023) กระบวนการสร้างรัฐธรรมนูญไทยอาจมีปัญหาคาดการมีส่วนร่วมจากประชาชน หากศึกษาพบปัญหาดังกล่าว ในกระบวนการสร้างรัฐธรรมนูญอาจช่วยแก้ปัญหาในการจัดทำรัฐธรรมนูญให้เหมาะสมกับประชาธิปไตยใน ระยะเปลี่ยนผ่านได้

2. ทบทวนวรรณกรรม

ในส่วนนี้จะทบทวนถึงหลักการกฎหมายมหาชนและรัฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนและการสร้างรัฐธรรมนูญ

2.1 กระบวนการสร้างรัฐธรรมนูญ

การสร้างรัฐธรรมนูญในรัฐเสรีนิยม (Liberal state) ถือกำเนิดขึ้นมาจากการต่อสู้กับรัฐในแบบสม บูรณาญาสิทธิราช (Absolute state) และการเป็นอิสระจากฝ่ายศาสนจักร (Church) ผลลัพธ์ที่เกิดตามมาคือ ผู้ปกครองและผู้ใต้ปกครองจะต้องดำเนินความสัมพันธ์ภายใต้หน้าที่และข้อผูกมัด (Duty and obligation) ภายใต้ข้อตกลงที่ถูกเรียกว่า “รัฐธรรมนูญ” ในขณะที่กระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญมักมาจากประชาชน เพราะการจัดทำรัฐธรรมนูญเป็นกิจกรรมทางการเมือง เป็นกิจกรรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับ ประชาธิปไตย เมื่อประชาธิปไตยหมายถึงการปกครองที่ประชาชนเป็นใหญ่ อำนาจรัฐประชาธิปไตยย่อมมา จากประชาชน ทำให้การใช้อำนาจขององค์กรต่างๆของรัฐจะต้องมีจุดเชื่อมโยงกับประชาชนเพื่อให้การใช้ อำนาจของรัฐมีความชอบธรรมโดยมีรากฐานมาจากเจตจำนงของประชาชน

จุดมุ่งหมายของประชาชนในการสร้างรัฐธรรมนูญคือเจตจำนงที่ชุมชนสร้างขึ้นให้เป็นสิ่งที่ช่วยร้อยรัดชุมชนในสังคมให้เข้ากันเพื่อความสงบเรียบร้อยให้ชีวิตชุมชนต่างๆสามารถดำเนินไปได้ตามความปรารถนาโดยกำหนดความสัมพันธ์รัฐกับชุมชนที่ดำเนินการผ่านสถาบันการเมืองในรัฐให้เป็นไปตามเจตจำนงดังกล่าว (Bulmer,2017,p.6) Lutz (2008,p.16)จึงเห็นว่ารัฐธรรมนูญจึงมิใช่เรื่องกฎหมายแต่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นจุดตัดทางกฎหมาย สังคม และการเมือง ในฐานะเอกสารทางกฎหมาย การเมือง และสังคม โดยรัฐธรรมนูญเป็นจุดตัดของระบบกฎหมาย ระบบการเมือง และระบบสังคม ซึ่งจะช่วยให้เห็นความหมายรัฐธรรมนูญที่แท้จริงชัดเจนมากกว่าในทางนิติศาสตร์เพียงด้านเดียว

แต่ทว่าชีวิตของรัฐธรรมนูญไทยใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ภายใต้การแทรกแซงภายใต้ระบอบเผด็จการทหาร หรืออยู่ภายใต้ระบอบประชาธิปไตยหลอกลวงที่ครอบงำโดยสถาบันที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งโดยประมาณครึ่งหนึ่งของช่วงเวลาการปกครองทั้งหมด รัฐธรรมนูญไทยไม่อาจอยู่ในคำจำกัดความแบบประชาธิปไตยแบบเสรีนิยมที่แท้จริงได้ (Ferrara,2015)ทำให้ระบอบประชาธิปไตยแบบการเลือกตั้งของไทย มีข้อบกพร่องความไม่เท่าเทียมในความมั่งคั่งที่เพิ่มขึ้นและชนชั้นกลางได้เลือกใช้ทางเลือกที่ไม่เป็นประชาธิปไตยเพื่อปกป้องประโยชน์ของพวกเขา (Mietzner,2021 and Kenny,2018)ทั้งหมดสะท้อนให้เห็นปัญหาการช่วงชิงอำนาจโดยใช้การสร้างรัฐธรรมนูญเป็นเครื่องมือ

รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการสร้างรัฐธรรมนูญอาจกำหนดได้ 2 รูปแบบดังนี้
1.การมีส่วนร่วมโดยตรง 2.การมีส่วนร่วมทางอ้อม โดยที่ทั้งสองรูปแบบถูกใช้ร่วมกันในการจัดทำรัฐธรรมนูญรูปแบบดังกล่าวปรากฏอยู่ในหลักการของการจัดทำรัฐธรรมนูญแบบ “มีส่วนร่วม” ที่มีหลักการมีส่วนร่วม (Participation) โดยเฉพาะจากชนชั้นนำทางการเมืองมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างใหม่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หลักความครอบคลุม(Inclusiveness)รวมถึงความเสมอภาคทางเพศ (Gender equity) และการเป็นตัวแทน(Representation) (Brandt, Cottrell, Ghai & Regan,2011)รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่จะแสดงผลลัพธ์ที่สำคัญคือองค์กร่างรัฐธรรมนูญที่มีหลากหลายรูปแบบที่สะท้อนถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำรัฐธรรมนูญนอกจากนี้ในตลอดกระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญยังต้องอาศัยความชอบธรรมจากการมีส่วนร่วมของประชาชนตลอดเวลาจนถึงสิ้นสุดการจัดทำรัฐธรรมนูญ

2.2ปัญหากระบวนการสร้างรัฐธรรมนูญไทย

การออกแบบรัฐธรรมนูญของไทยขาดกระบวนการมีส่วนร่วมของกลุ่มผลประโยชน์ ทำให้ไม่สามารถสร้างสมดุลที่ทุกฝ่ายยอมรับ รัฐธรรมนูญไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มผลประโยชน์ก่อให้เกิดความขัดแย้งของกลุ่มผลประโยชน์โดยเฉพาะกลุ่มชนชั้นนำเดิม และกลุ่มที่ได้รับความชอบธรรมทางการเมืองใหม่จนนำไปสู่การรัฐประหาร ต่อมามีการออกแบบรัฐธรรมนูญใหม่ปกป้องผลประโยชน์ของตนใหม่ (McCargo ,2005)

Hewison มองว่ารัฐธรรมนูญไทยเป็นความขัดแย้งทางสังคมและการเมือง และเป็นเครื่องมือในการจัดโครงสร้างและจำกัดการมีส่วนร่วมทางการเมือง การร่างรัฐธรรมนูญไทยจึงเป็นการต่อสู้เพื่อการมีส่วนร่วมหลังรัฐประหารในเดือนกันยายนพ.ศ.2549 โดยการยกเลิกรัฐธรรมนูญพ.ศ.2540 และการกำหนดกระบวนการในการพัฒนารัฐธรรมนูญฉบับใหม่กลับจำกัดการมีส่วนร่วมเฉพาะกับชนชั้นนำและตัวแทนภาคประชาสังคมที่คัดเลือกรวมอย่างดีจากชนชั้นกลางเท่านั้น (Hewison,2007)

ในขณะที่การจัดทำรัฐธรรมนูญหลังการรัฐประหารได้ให้ความหวังในการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบบการเมืองและกฎหมายในมุมมองใหม่ แต่เป็นแบบแผนเก่า (Munger , 2007)โดยอำนาจหลักอยู่ที่สถาบันพระมหากษัตริย์และกองทัพ(Rajasingham,2024) ที่ใช้อำนาจผ่านสถาบันการเมือง

โดยเฉพาะฝ่ายตุลาการที่ใช้กระบวนการทางกฎหมายจากรัฐธรรมนูญและทำให้เกิดปัญหาทางการเมือง (Duncan,2020) การมีส่วนร่วมในการสร้างรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญหลังรัฐประหารจึงมีใช้การมีส่วนร่วมที่แท้จริง และก่อให้เกิดปัญหาในรัฐธรรมนูญตามมา

การรัฐประหารใน 2 ครั้งล่าสุดคือกันยายน พ.ศ. 2549 และพฤษภาคม พ.ศ. 2557 บทบาทของภาคประชาสังคมและสถาบันทางการเมืองไทยยังมีความคลุมเครือ โดยเฉพาะภาคประชาสังคมในการจัดทำรัฐธรรมนูญสิ่งที่ประจักษ์พยานกรณีนี้คือภาคประชาสังคมและผู้มีบทบาทตามรัฐธรรมนูญกลับได้รับแรงผลักดันจากผลประโยชน์ของพรรคพวกมากกว่าค่านิยมประชาธิปไตยในการร่างรัฐธรรมนูญพ.ศ.2550 ที่เป็นการพยายามที่ชัดเจนในการทำให้พรรคการเมืองอ่อนแอลง (Kuhonta & Sinpeng,2014)

การจัดทำรัฐธรรมนูญไม่เห็นความสำคัญของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เห็นชัดภายหลังทำลายรัฐธรรมนูญโดยรัฐประหาร มักพยายามสร้างอำนาจการปกครองและภูมิคุ้มกันทางการเมืองของตนผ่านสถาบันการเมืองในรัฐธรรมนูญที่ออกแบบมาโดยเฉพาะของตน(Ginsburg & Simpser,2014 and Larsson, 2022) ผู้นำทหารมักจะสนับสนุนการนำรัฐธรรมนูญมาใช้หลังการรัฐประหารโดยตามด้วยการร่างรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นวิธีการทั่วไปในการยึดและรวมอำนาจ เมื่ออยู่ในอำนาจแล้วผู้ถืออำนาจใหม่พยายามที่จะรักษาความชอบและผลประโยชน์ของตนไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ (MÉRIEAU,2016)

หากการออกแบบรัฐธรรมนูญมาจากกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริง ก็จะทำให้สังคมไทยได้รับรัฐธรรมนูญที่สมดุลระหว่างปรัชญาการเมืองการปกครองและกฎหมาย ปัญหาสำคัญคือแหล่งที่มาของความชอบธรรมสองแห่งที่ขัดแย้งกันคือลัทธิรัฐธรรมนูญนิยมกับทางเลือกในท้องถิ่นคือความเป็นไทยจะมีทางออกอย่างไร(Harding & Leelapatana,2019) การศึกษากระบวนการสร้างรัฐธรรมนูญที่สอดคล้องกับปรัชญาการเมืองการปกครองและกฎหมายจึงมีความสำคัญ โดยต้องให้ทุกกลุ่มผลประโยชน์ในสังคมได้มีส่วนร่วมในการออกแบบ และสถาปนารัฐธรรมนูญให้ถูกต้องและชอบธรรมตั้งแต่เริ่มต้น เพื่อชี้ให้เห็นปัญหาและแนวทางการแก้ไขในอนาคต

3.วิธีการวิจัย

สมมุติฐานของการวิจัยคือในกระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญของประเทศไทย โดยเฉพาะการออกแบบและสถาปนารัฐธรรมนูญของไทย ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการออกแบบและจัดทำรัฐธรรมนูญเพื่อตอบสนองสมมุติฐานนี้ไปสู่การศึกษาโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) จากการวิเคราะห์เอกสาร(Data Analysis) ตามลำดับดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล (Data Compilation) จากข้อมูลทฤษฎี โดยเฉพาะรายงานการประชุมขององค์การร่างรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการชุดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญทั้งหมด ที่จะแสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากประชาชนตลอดกระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาวิเคราะห์กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกแบบและสถาปนารัฐธรรมนูญของไทยโดย ในลักษณะศึกษาเชิงเปรียบเทียบ (Comparative method)ว่าสอดคล้องหรือเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีที่รวบรวมไว้เพียงใด โดยใช้เกณฑ์จากสมมติฐานด้านการศึกษาที่มีส่วนร่วม แล้วนำเสนอการวิจัยในรูปแบบการพรรณนา (Descriptive Research)

ตารางที่1 ประเภท(Typology) ของรูปแบบ(Forms) และตัวบ่งชี้การมีส่วนร่วมในการสร้างรัฐธรรมนูญ

	การมีส่วนร่วมที่ไม่จริง (False participation)	การมีส่วนร่วมเพียงสัญลักษณ์ (Symbolic participation)	การมีส่วนร่วมแบบจำกัด (Limited participation)	การมีส่วนร่วมเชิงปรึกษาหารือ (Consultative participation)	การมีส่วนร่วมเป็นรูปธรรม (Substantial participation)
ผู้ริเริ่มกระบวนการ	ตัวแสดงภายนอก (กำหนดเนื้อหา ร่างรัฐธรรมนูญ หรือกระบวนการ)	ตัวแสดงภายนอก (กำหนดกระบวนการสร้างรัฐธรรมนูญ) หรือ ตัวแสดงภายใน ประเภทต่างๆ	ชนชั้นนำระดับประเทศ (ทางการเมืองหรือทางการทหาร)	ชนชั้นนำระดับประเทศ (ทางการเมืองหรือทางการทหาร)	องค์กรภาคประชาสังคมหรือผู้มีบทบาทระดับชาติที่หลากหลาย
รูปแบบการติดต่อสื่อสาร	รูปแบบการสื่อสารทางเดียว	รูปแบบการสื่อสารทางเดียว	รูปแบบการสื่อสารสองทางหรือรูปแบบการสื่อสารสองทางที่มีมาตรการเชิงรุกแบบบูรณาการ	การปรึกษาหารือ	รูปแบบการสื่อสารสองทางพร้อมมาตรการเชิงรุกแบบบูรณาการ
ระดับของการร่วม	บางกลุ่มถูกแบนจากการเข้าร่วม	ประชาชน/พรรคการเมืองทุกกลุ่มได้รับอนุญาตให้เข้าร่วม แต่บางส่วนเลือกที่จะคว่ำบาตรกระบวนการนี้	ประชาชน/พรรคการเมืองทุกกลุ่มได้รับอนุญาตให้เข้าร่วม แต่บางส่วนเลือกที่จะคว่ำบาตรกระบวนการนี้	ทุกส่วนของประชากร/พรรคการเมืองได้รับอนุญาตให้เข้าร่วม และทุกคนที่สนใจจะเข้าร่วม	ประชาชน/พรรคการเมืองทุกกลุ่มได้รับอนุญาตให้เข้าร่วม แต่บางส่วนเลือกที่จะคว่ำบาตรกระบวนการนี้
ผู้มีอำนาจขั้นสุดท้าย	อำนาจสุดท้ายขึ้นอยู่กับฝ่ายบริหารหรือโดยอ้อมอยู่ในมือของประชาชน	อำนาจสุดท้ายขึ้นอยู่กับฝ่ายบริหารหรือโดยอ้อมอยู่ในมือของประชาชน	อำนาจสุดท้ายตกเป็นของประชาชนทางอ้อม	อำนาจสุดท้ายตกเป็นของประชาชนทางอ้อม	อำนาจสุดท้ายตกเป็นของประชาชนโดยตรงผ่านการลงประชามติ

ที่มา :ดัดแปลงจากสมาคมนานาชาติด้านการมีส่วนร่วม (International Association of Public Participation-IAP2)

4.ผลการวิจัย

เมื่อเรานำระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง จากหลักเกณฑ์ของสมาคมนานาชาติด้านการมีส่วนร่วม มาเป็นเกณฑ์บ่งชี้ในกระบวนการสร้างรัฐธรรมนูญของประเทศไทยฉบับล่าสุดคือรัฐธรรมนูญ2540, รัฐธรรมนูญ 2550, และรัฐธรรมนูญ 2560

โดยการมีส่วนร่วมมีหลายระดับและประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร กระบวนการทางนโยบาย และกระบวนการยุติธรรมได้ สมาคมนานาชาติด้านการมีส่วนร่วม (International Association of Public Participation- IAP2) ได้แบ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 5 ชั้นตาม International Association for Public Participation คือระดับที่ 1 การให้ข้อมูลข่าวสาร (Inform) ระดับที่ 2 การรับฟังความคิดเห็น (Consult) การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ ระดับที่ 3 การเกี่ยวข้อง (Involve) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หรือร่วมเสนอแนะแนวทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ ระดับที่ 4 ความร่วมมือ (Collaboration) เป็นการให้กลุ่มประชาชนผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นส่วนร่วมกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ ระดับที่ 5 การเสริมอำนาจแก่ประชาชน (Empower) เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงที่สุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ

เมื่อนำหลักเกณฑ์ข้างต้นมาใช้กับกระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญไทยฉบับล่าสุดคือรัฐธรรมนูญ 2540 ,รัฐธรรมนูญ 2550, และรัฐธรรมนูญ 2560 ในช่วงการเปลี่ยนผ่านประชาธิปไตย ปรากฏผลดังนี้

4.1 เจตนารมณ์และการริเริ่มจัดทำรัฐธรรมนูญ

เป้าหมายสำคัญของรัฐธรรมนูญใหม่ของไทยคือปฏิรูปการเมืองไปสู่ประชาธิปไตยที่ตั้งมั่น เริ่มจากเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 คือการปฏิรูปการเมืองโดยมีเป้าหมาย เพื่อแก้ปัญหาทางการเมืองไทยทั้งระบบด้วยกลไก 3 ประการคือขยายสิทธิ เสรีภาพ , เพิ่มส่วนร่วมทางการเมืองของพลเมือง , การเพิ่มการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐโดยประชาชน ผลที่ตามมาคือฝ่ายบริหารที่เข้มแข็งนำไปสู่การรัฐประหารวันที่ 19 กันยายน 2549 และการจัดทำรัฐธรรมนูญ 2550 เพื่อสานต่อการปฏิรูปการเมืองและแก้ไขข้อบกพร่องในรัฐธรรมนูญเก่า แต่กลายเป็นการจัดทำรัฐธรรมนูญเพื่อชนชั้นปกครองเป็นสำคัญ และรัฐธรรมนูญมีรอยต่อหลายจุด ในเรื่องความชอบธรรม จนนำไปสู่การรัฐประหารเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 และจัดทำรัฐธรรมนูญ 2560 ที่มีเป้าหมายปฏิรูปประเทศมิใช่เพียงการปฏิรูปการเมืองเท่านั้น แต่ถูกขนานนามว่ารัฐธรรมนูญสืบทอดอำนาจ

กระบวนการริเริ่มทำรัฐธรรมนูญ 2540 มาจากการผลักดันจากประชาชนเป็นหลัก ผ่านชนชั้นนำทางการเมืองที่เข้ามาสนับสนุนและกลุ่มนักวิชาการที่เข้ามาร่วมจัดทำ โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญ ในสภาร่างรัฐธรรมนูญ 99 คน โดยประกอบด้วยประชาชนแต่ละจังหวัดจำนวน 76 คนที่มาจากการเลือกตั้ง ร่วมกับตัวแทนนักวิชาการอีก 23 คน การยกร่างรัฐธรรมนูญผ่านคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญจำนวน 29 คนให้น้ำหนักไปที่นักวิชาการ และอดีตนักการเมือง และคณะกรรมการพิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน 33 คน แต่งตั้งโดยสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ในขณะที่สภาร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 มาจากสมาชิกสมัชชาแห่งชาติ พ.ศ. 2549 จำนวน 1982 คน ลงมติคัดเลือกตนเองเหลือ 200 คน และคณะรัฐประหารทำการคัดเลือกเหลือ 100 คน โดยจัดทำร่างรัฐธรรมนูญผ่านคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญที่มีมาจากสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ 25 คน และคณะรัฐประหารคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิอีก 10 คนรวมเป็น 35 คน สัดส่วนนำโดยข้าราชการชั้นสูง

ในขณะที่รัฐธรรมนูญ 2560 การยกร่างรัฐธรรมนูญมาจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ตามลำดับโดยสภาปฏิรูปแห่งชาติ 250 คน มาจากการคัดเลือกจังหวัดละหนึ่งคนรวม 77 คน อีก 173 คน มาจากอำนาจนายกรัฐมนตรี พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ร่างรัฐธรรมนูญโดยคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญที่มาจากสภาปฏิรูปแห่งชาติก่อนที่ร่างรัฐธรรมนูญจะตกไป ต่อมาสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่มีสมาชิก 200 คน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งทั้งหมดจัดทำรัฐธรรมนูญต่อผ่าน คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน 21 คน ที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง

4.2. การสื่อสารในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการจัดทำรัฐธรรมนูญเพราะจะเป็นสิ่งหนึ่งที่ช่วยชี้วัดเบื้องต้นถึงระดับและรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำรัฐธรรมนูญหรือการจำกัดการมีส่วนร่วมในการยกร่างรัฐธรรมนูญ 2540 มีการตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ จำนวน 5 คณะ ต่อมาสภาร่างรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการตั้งคณะกรรมการพิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช... ขึ้นอีกคณะ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็น และประชาสัมพันธ์ประจำจังหวัดขึ้น 72 คณะ การดำเนินงานทั้งหมดสรุปได้ว่าการสื่อสารสองทาง ในการมีส่วนร่วมในการจัดทำรัฐธรรมนูญมีการสื่อสารสองทาง และมีการสื่อสารในเชิงรุกด้วยโดยบทบาทสำคัญอยู่ที่คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์ และคณะกรรมการประชาสัมพันธ์เป็นหลัก ในขณะที่คณะกรรมการวิสามัญที่ทำหน้าที่ในระดับจังหวัดไม่ค่อยมีบทบาทในการเชื่อมกับประชาชนแต่อย่างใด

ในการจัดทำรัฐธรรมนูญ 2550 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญประจำสภาร่างรัฐธรรมนูญจำนวน 13 คณะ และคณะอนุกรรมการเพื่อศึกษาเรื่องต่าง ๆ จำนวน 7 คณะ สามารถบ่งบอกในเชิงรูปแบบได้ว่าต้องการให้มีการสื่อสารสองทางและสื่อสารในเชิงรุกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำรัฐธรรมนูญ แต่กลับไม่ปรากฏผลการนำเอาเจตจำนงของการมีส่วนร่วมมาบัญญัติในรัฐธรรมนูญ

ส่วนการจัดทำรัฐธรรมนูญ 2560 คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านต่างๆ จำนวนมากถึง 24 คณะอนุกรรมการ การรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนเพื่อรวบรวมเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญโดยกำหนดให้ประชาชนเสนอความคิดเห็น และข้อเสนอแนะใน 7 ช่องทางการสื่อสาร แต่ผลความคิดเห็นประชาชนจำแนกตามช่องทางการส่งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนในการยกร่างรัฐธรรมนูญมีน้อยมากหรือการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับต่ำมาก

4.3 การมีส่วนร่วมในเนื้อหารัฐธรรมนูญและการตัดสินใจสุดท้าย

การจัดทำรัฐธรรมนูญ 2540 บทบาทในภาคประชาชนจะอยู่ในคณะกรรมการ 2 ชุด ที่เกี่ยวข้องกับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ได้แก่ คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์ และคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลจากหนังสือเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญ ระบุว่ารายงานการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นทั้งหมดโดยผู้มีส่วนร่วมทั้งสิ้น 843,556 คน คิดเป็นเพียงไม่ถึง 2% ของจำนวนประชากรทั้งหมด ในขณะที่ การมีส่วนร่วมระดับองค์กร กลุ่มธุรกิจ กลุ่มภาคประชาชน กลุ่มองค์กรวิชาชีพไทย พรรคการเมือง จำนวนกว่า 300 กลุ่ม การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับเชิงปริมาณ

การจัดทำรัฐธรรมนูญ 2550 คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ ได้ดำเนินการรวบรวมความคิดเห็นจากองค์กรและประชาชน จัดให้มีการสัมมนาระดมความคิดเห็นร่วมกับองค์กรต่างๆ จำนวน 13 องค์กร แต่คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญกลับไม่มีแก้ไขเปลี่ยนแปลงร่างรัฐธรรมนูญ การมีส่วนร่วมจากประชาชนคงมีเฉพาะตอนรับฟังความคิดเห็นก่อนยกร่างเท่านั้น และร่างรัฐธรรมนูญผ่านการลงประชามติที่มีปัญหาในกระบวนการประชามติ

การจัดทำรัฐธรรมนูญ 2560 การมีส่วนร่วมของประชาชนผ่าน คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ตามลำดับ ข้อมูลจากประชาชนอยู่ที่ คณะอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะ ได้รวบรวมไว้ ที่มีหน้าที่เพียงรับฟังและสรุปความคิดเห็นจากประชาชนอย่างเดียว โดยจำนวนประชาชนหรือองค์กรที่เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอหรือแสดงความคิดเห็นในกระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญมีจำนวนต่ำมาก และการรวบรวมข้อมูลลงเลยขั้นตอนในการยกร่างรัฐธรรมนูญไปแล้วการร่าง

รัฐธรรมนูญจึงอยู่ภายใต้อุ้งมือของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน 21 คน อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด ประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมในเนื้อหาแต่อย่างใดและร่างรัฐธรรมนูญผ่านการลงประชามติที่มีปัญหาใน กระบวนการประชามติ

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนไทยในการจัดทำรัฐธรรมนูญทั้งสามฉบับ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการสร้างรัฐธรรมนูญ	รัฐธรรมนูญ 2540	รัฐธรรมนูญ 2550	รัฐธรรมนูญ 2560
ผู้ริเริ่มกระบวนการ	ชนชั้นนำทางการเมืองเป็นหลัก เสริมด้วยภาคประชาสังคม	คณะกรรมการความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) ผ่านสมัชชาแห่งชาติ	คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติผ่านสภาปฏิรูปแห่งชาติและสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
รูปแบบการติดต่อสื่อสาร	การสื่อสารสองทาง	การสื่อสารสองทางพร้อมมาตรการเชิงรุกทางออนไลน์	การสื่อสารสองทางพร้อมมาตรการเชิงรุกทางโซเชียลมีเดียและออนไลน์
ระดับของการร่วม	เปิดกว้างให้ทุกพรรคการเมืองและมีชนชั้นนำทางการเมืองร่วมยกร่างรัฐธรรมนูญ	เปิดกว้างให้ทุกพรรคการเมืองแต่มีชนชั้นนำทางการเมืองร่วมยกร่างรัฐธรรมนูญน้อย	เปิดกว้างให้ทุกพรรคการเมืองแต่มีชนชั้นนำทางการเมืองร่วมยกร่างรัฐธรรมนูญน้อยมาก
ผู้มีอำนาจขั้นสุดท้าย	ประชาชนโดยทางอ้อม	ประชาชนโดยตรง	ประชาชนโดยตรง

ตารางที่ 3 แสดงประเภทและรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดทำรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญ2540=A รัฐธรรมนูญ2550= B รัฐธรรมนูญ2560=C

	การมีส่วนร่วมที่ไม่จริง (False participation)	การมีส่วนร่วมเพียงสัญลักษณ์ (Symbolic participation)	การมีส่วนร่วมแบบจำกัด (Limited participation)	การมีส่วนร่วมเชิงปรึกษาหารือ (Consultative participation)	การมีส่วนร่วมเป็นรูปธรรม (Substantial participation)
ผู้ริเริ่มกระบวนการ		B C		A	
รูปแบบการติดต่อสื่อสาร		B C	A		
ระดับของการร่วม	B C		A		
ผู้มีอำนาจขั้นสุดท้าย		A B C			

5.อภิปรายผลการวิจัย

การมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างรัฐธรรมนูญไทยในชั้น การริเริ่มจัดทำรัฐธรรมนูญจะเห็นได้ว่า บทบาทนำอยู่ที่ชนชั้นนำเป็นหลักโดยเฉพาะในรัฐธรรมนูญสองฉบับหลัง กระบวนการร่างและแก้ไขรัฐธรรมนูญของไทยถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่ามีส่วนร่วมของประชาชนอย่างจำกัด แม้จะมีการเรียกร้องให้มีส่วนร่วมมากขึ้น แต่กระบวนการร่างมักถูกควบคุมโดยกลุ่มชนชั้นนำเพียงไม่กี่กลุ่ม รวมถึงผู้นำทางทหารและการเมือง(Wong, 2018,p.27-43) ส่งผลต่อมาทำให้กระบวนการร่างมักได้รับอิทธิพลอย่างมากจากกลุ่มการเมืองและการทหาร ซึ่งส่วนใหญ่ไม่รับฟังความคิดเห็นจากประชาชน แนวทางที่อิทธิพลการจัดทำรัฐธรรมนูญเริ่มจากบนลงล่างนี้ส่งผลให้รัฐธรรมนูญสะท้อนถึงผลประโยชน์ของกลุ่มที่มีอำนาจมากกว่าประชาชนทั่วไป (Moo, 2019)

ในขณะที่การสื่อสารในกระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญที่จะสะท้อนให้เห็นการมีส่วนร่วมแม้มีการสื่อสารสองทาง แต่ผลลัพธ์จากการสื่อสารกลับไม่ได้ถูกนำมาสู่การปรับปรุงเนื้อหาร่างรัฐธรรมนูญ แม้ว่ารัฐธรรมนูญทั้งหมดจะกำหนดกลไกสำหรับการปรึกษาหารือกับประชาชน แต่ว่ากลไกเหล่านี้มักไม่มีประสิทธิภาพและไม่สามารถรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนในวงกว้างได้ การปรึกษาหารือที่จำกัดนี้ทำให้รัฐธรรมนูญที่สร้างขึ้นมาจากความชอบธรรมและขาดความสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของประชาชน (Prapinmanee, 2020) ผู้มีบทบาทในการสร้างอ้างมีความกังวลว่าประชาชนทั่วไปขาดความตระหนักและความเข้าใจเพียงพอเกี่ยวกับประเด็นทางรัฐธรรมนูญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญในกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญ (Sookhie, 2021)

ส่วนการมีส่วนร่วมในการจัดทำรัฐธรรมนูญในระดับสูงสุดคือการตัดสินใจขั้นสุดท้ายที่ถูกกำหนดให้ใช้วิธีการประชามติแต่กระบวนการไม่สมบูรณ์ เหมือนที่Harwatt(2022)มองว่าการใช้ประชามติเพื่อวัดความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญไม่มีประสิทธิภาพหรือถูกบิดเบือน โดยเฉพาะความกังวลเกี่ยวกับความยุติธรรมและความโปร่งใสของกระบวนการประชามติ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความชอบธรรมของร่างรัฐธรรมนูญสุดท้าย และความบกพร่องในกระบวนการมีส่วนร่วมจากประชาชนในขั้นตอนต่างๆของการสร้างรัฐธรรมนูญสร้างความไม่พอใจของประชาชนต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มักเกิดจากข้อบกพร่องที่รับรู้ได้ในกระบวนการมีส่วนร่วม เมื่อประชาชนรู้สึกว่าคุณัดกันหรือถูกละเลย อาจส่งผลให้ความเชื่อมั่นในกรอบรัฐธรรมนูญและความชอบธรรมลดลง (Rungpatanakul, 2023)

6. สรุป

ประชาชนจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างรัฐธรรมนูญ เพราะรัฐธรรมนูญเป็นศูนย์รวมของเจตจำนงแห่งประชาชนในสังคมนั้น ที่จัดวางความสัมพันธ์ของโครงสร้างรัฐและสถาบันการเมืองในความสัมพันธ์กับประชาชน กระบวนการสร้างหรือจัดทำรัฐธรรมนูญยังเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ต้องการความร่วมมือของประชาชนภายใต้แนวคิดอุดมการณ์เสรีประชาธิปไตย ที่ประชาชนคือผู้กำหนดเจตจำนงหรือชะตาตนเองภายใต้การปกครองตนเองโดยการสร้างกฎหมายเพื่อปกครองตนเอง และภายใต้แนวคิดรัฐธรรมนูญนิยมที่จัดทำรัฐธรรมนูญเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพและควบคุมการใช้อำนาจรัฐ ซึ่งแต่ละสังคมมีกระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญของตนภายใต้บริบทแวดล้อมสังคมที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันทั้งในด้านรูปแบบและระดับ โดยบริบทแวดล้อมทางการเมืองมีผลต่อกระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญให้ความชอบธรรมแก่รัฐธรรมนูญที่ส่วนหนึ่งเป็นผลผลิตของกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำรัฐธรรมนูญของประเทศต่างๆจึงอาจมีความแตกต่างกัน

ในขณะที่การจัดทำรัฐธรรมนูญของประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบการจัดทำรัฐธรรมนูญ 2540 , รัฐธรรมนูญ2550 และรัฐธรรมนูญ 2560 มีเพียงรัฐธรรมนูญ2540 ที่ชนชั้นนำทางการเมืองมีบทบาทริเริ่ม ภายใต้การสนับสนุนของภาคประชาสังคม ในขณะที่รัฐธรรมนูญ2550 และรัฐธรรมนูญ 2560 อยู่ภายใต้ บทบาทคณะรัฐประหารที่ตัดบทบาทชนชั้นนำทางการเมืองออกไป เน้นที่บทบาทข้าราชการระดับสูงและ นักวิชาการในการจัดทำรัฐธรรมนูญ แม้เพิ่มช่องทางการสื่อสารกับประชาชนมากขึ้นแต่ผลในเชิงปริมาณเป็นที่ ผิดหวัง การมีส่วนร่วมจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับการจัดทำรัฐธรรมนูญ 2540ที่ปริมาณการมีส่วนร่วมมีน้อยอยู่ แล้ว และเป็นการมีส่วนร่วมในการจัดทำรัฐธรรมนูญเป็นแบบจำกัด ในขณะที่การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดทำรัฐธรรมนูญ2550 และรัฐธรรมนูญ2560 เป็นการมีส่วนร่วมในเชิงสัญลักษณ์เท่านั้น ที่ส่งผลถึง ความชอบธรรมและความยั่งยืนของรัฐธรรมนูญทั้งสองฉบับ

เอกสารอ้างอิง

- Brandt, M., Cottrell, J., Ghai, Y. & Regan, A. (2011). *Constitution -making and Reform Options for the Process*. Geneva: Interpeace.
- Bulmer, E. (2017). *What is a Constitution?Principles and Concepts*. Stockholm: International Institute for Democracy and Electoral Assistance.
- Ferrara , F. (2015). Democracy in Thailand:Theory and practice In Case, W. (ed.) *Routledge handbook of Southeast Asian democratization*. New York: Taylor & Francis Group. [https://scholars.cityu.edu.hk/en/publications/publication\(b1b1bf96-ecd7-4eff-8e26-2b48623e07f1\).html](https://scholars.cityu.edu.hk/en/publications/publication(b1b1bf96-ecd7-4eff-8e26-2b48623e07f1).html)
- Ginburg, T. & Simpser , A. (2014). Constitutions in Authoritarian Regimes (April 22, 2014) In Ginburg, T. & Simpser, A. (eds.)*Constitutions in Authoritarian Regimes*. New York: Cambridge University Press. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2427794>
- Harding, A. J. & Leepatana , R.(2019). Constitution-Making in 21st-Century Thailand: The Continuing Search for a Perfect Constitutional Fit. *The Chinese Journal of Comparative Law*, 7 (2), 266-284 . DOI : 10.1093/ cjcl /cxz009
- Harwatt, R. (2022). The Role of Referenda in Thai Constitutional Politics: A Critical Evaluation. *Journal of Asian Politics and Law*, 25 (2), 85-104. HeinOnline
- Hewison, K. (2007). Constitutions, Regimes and Power in Thailand. *Democratization*, 14 (5) ,928 -945. DOI: 10.1080/13510340701635738
- International Association For Public Participation. (2023). *Spectrum of Public Participation*. <https://organizingengagement.org/models/spectrum-of-public-participation/>
- Kaew-Ngam, P. (2024). A discursive analysis on Thailand constitution’s preambles: A politic language and the construction of Thai political “truth” . *Asian Crime and Society Review*, 11 (2), 11–20. <https://doi.org/10.14456/acsr.2024.9>
- Kenny, P.D. (2018). *Populism in Southeast Asia*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Kuhonta , E. M. & Sinpeng , A. (2014). Democratic regression in Thailand: The ambivalent role of civil society and political institutions . *Contemporary Southeast Asia*, 36 (3),333-355. <http://dx.doi.org/10.1355/cs36-3a>
- Larsson, T. (2022). Thai politics in translation:monarchy, democracy and the supra-constitution.*South East Asia Research*, 30 (2), 271–272.
<https://doi.org/10.1080/0967828X.2022.2066858>
- Lutz, D. S. (2008). *Principles of Constitutional Design*. New York :Cambridge University Press.
- Mccargo , D. (2005). Network monarchy and legitimacy crises in Thailand., *The Pacific Review*, 18 (4), 499-519. <https://doi.org/10.1080/09512740500338937>
- Mccargo, D. (2020). ‘*The Trouble is Politics*’, *Fighting for Virtue: Justice and Politics in Thailand* [Cornell Scholarship Online]
https://doi.org/10.7591/cornell_/9780801449994.003.0010
- Merieau, E. (2016). The legal–military alliance for illiberal constitutionalism in Thailand In *Politics and constitutions in Southeast Asia*. London: Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9781315726687>
- Merieau, E. (2022). A Constitutional Ethnography of Monarchy: Buddhist Kingship, “Granted Constitutionalism,” and Royal State Ceremonies in Thailand. *Asian Journal of Law and Society*, 9 (3), 363-381. <https://doi:10.1017/als.2022.30>
- Mietznerl, M. (2021). *Democratic Deconsolidation in Southeast Asia*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Moo, T. (2019). Elite Influence in the Thai Constitutional Drafting Process: Implications for Democracy. *Political Studies Review*, 17 (2), 178-191. Wiley Online Library
- Munger , F. W. (2007). Constitutional reform, legal consciousness, and citizen participation in Thailand. *Cornell International Law journal* , 40, 455-474.
[https://digitalcommons.nyls.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1574 &context=fac_articles_chapters&httpsredir = 1 & referer =](https://digitalcommons.nyls.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1574&context=fac_articles_chapters&httpsredir=1&referer=)
- Prapinmanee, T. (2020). Consultation Mechanisms and Public Input in Thai Constitutional Drafting: An Analysis. *Journal of Southeast Asian Studies*, 51(3), 413-429. Cambridge Core
- Rajasingham, S. (2024). Constitutional Bricolage : Thailand’s Sacred Monarchy vs. The Rule of Law. *The American Journal of Comparative Law*, 2024 . avae004,
<https://doi.org/10.1093/ajcl/avae004>
- Rungpatanakul, K. (2023). Public Discontent and Constitutional Legitimacy: The Thai Experience. *Thai Journal of Political Science*, 16 (1), 112-130. Thai Journal of Political Science
- Sookhie, J. (2021). Public Awareness and Education in Constitutional Participation: The Case of Thailand. *Asian Education and Development Studies*, 10 (4), 546-561. Emerald Insight

Wong, S. (2018). Public Participation in Constitutional Reform in Thailand: Challenges and Limitations. *Asian Journal of Comparative Politics*, 4 (1), 27-43.

DOI:10.1177/2057891118765089

Tuansiri, E., & Koma, A. (2023). Thai Constitution on Twitter. *King Prajadhipok's Institute Journal* , 21 (1), 112–127.

https://so06.tcithaijo.org/index.php/kpi_journal/article/view/262043

Journal of Asia Social Science Studies Original Article

Received:30 November 2024 Revised:17 December 2024 Accepted:26 December 2024

การละเมิดสิทธิมนุษยชนในเมียนมาร์ : ปัญหาสภาพความเป็นจริงกับข้อเท็จจริงจากเอกสาร

Human rights violations in Myanmar: The problem of reality and facts from documents

น.ส. สุพรรณิ ศรีกาญจนจินดา¹

Miss. Suphanni Sikanachachinda

บทคัดย่อ

การละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงในเมียนมาร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อชนกลุ่มน้อยเป็นความจริงที่ถกเถียงกันมาหลายทศวรรษระหว่างรัฐบาลเมียนมาร์ กับฝ่ายผู้ถูกกระทำว่าข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร โดยเฉพาะการกระทำต่อชาวโรฮิงญาที่เลวร้ายลงในปี2560 และการละเมิดที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งด้วยอาวุธ เช่นรัฐกะฉิ่น รัฐยะไข่ และรัฐฉาน และการตอบโต้ต่อการชุมนุมประท้วงต่อต้านการรัฐประหารจากหลักฐานเอกสารและรายงานในช่วงหลายทศวรรษของความรุนแรงและการละเมิดที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องของภาคประชาสังคมภายในและภายนอกประเทศได้พยายามติดตามและบันทึกการละเมิดสิทธิมนุษยชน เพื่อให้รัฐรับผิดชอบและบอกเล่าความจริง ขณะที่ฝ่ายรัฐไม่ยอมรับข้อเท็จจริงจากเอกสารหรือรายงาน โดยอ้างความซับซ้อนของระบบการจัดทำเอกสารหลายชั้น และมีรายงานมากเกินไปจนความจริง ตลอดจนการอ้างระบบกฎหมายภายในในการคุ้มครองการกระทำของรัฐ ในขณะที่การสำรวจข้อเท็จจริงจากต่างประเทศพบอย่างชัดเจนว่า มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนจริง ปัญหาสำคัญจึงมิได้อยู่ที่ความเชื่อ หรือเอกสาร แต่อยู่ที่ทุกฝ่ายจะยอมรับและแก้ไขปัญหาลิทธิมนุษยชนอย่างไร ภายใต้ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นจากความพยายามในการจัดทำเอกสารหลายชั้นของเมียนมาร์ เพื่อความรับผิดชอบและการบอกเล่าความจริงหลังจากการรัฐประหารในปี 2021

คำสำคัญ: การละเมิดสิทธิมนุษยชน, เมียนมาร์ ,ความเป็นจริง, เอกสาร

¹ นักวิชาการอิสระ ; independent Scholar,Thailand

Corresponding author, e-mail: suphannisi1973@gmail.com,Tel. 081-2474561

Abstract

The serious human rights violations in Myanmar, especially against ethnic minorities, have been a matter of debate for decades between the Myanmar government and the victims, especially the acts against the Rohingya, which worsened in 2017 and continued to occur in conflict-torn areas such as Kachin, Rakhine, and Shan states, and in response to anti-coup protests. Based on documentary evidence and reports from decades of violence and ongoing violations by civil society inside and outside the country, efforts have been made to track and record human rights violations in order to hold the state accountable and tell the truth. However, the state has refused to accept the truth from documents or reports, citing the redundancy of the multi-layered documentation system, overreporting, and citing the domestic legal system to protect the state's actions. Meanwhile, international fact-finding surveys clearly show that human rights violations have occurred. The key issue is not beliefs or documents, but how all parties will accept and address human rights issues, given the potential limitations of Myanmar's multi-layered documentation efforts for accountability and truth-telling after the 2021 coup.

Keywords: Human rights violations, Myanmar, reality, documents

1. บทนำ

ประเทศเมียนมาร์ (เดิมเรียกว่าพม่า) เป็นประเทศที่มีการปกครองแบบเผด็จการทหารที่ยาวนานที่สุดแห่งหนึ่งในโลก และยังมี ความขัดแย้งภายในรัฐที่ยาวนานที่สุดแห่งหนึ่งอีกด้วย ตั้งแต่ได้รับเอกราชจากการปกครองของอังกฤษในปี 1948 ปัจจุบันกองทัพพม่ายังมีความขัดแย้งกับกลุ่มติดอาวุธที่ไม่ใช่ของรัฐหลายกลุ่มซึ่งส่งผลให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงที่ส่งผลกระทบต่อพลเรือน ความขัดแย้งเหล่านี้ยังคงไม่ได้รับการแก้ไข เมื่อประเทศเปลี่ยนผ่านไปสู่การปกครองแบบกึ่งประชาธิปไตยหลังการเลือกตั้งในปี 2010 ความรุนแรงทางทหารกลับยิ่งเพิ่มขึ้นภายใต้รัฐบาลสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (NLD) หลังปี 2015 โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อชาวโรฮิงญา (Stavrou, 2021)

สภาพปัญหาสิทธิมนุษยชนในเมียนมาร์คือความขัดแย้งทางชาติพันธุ์และการพลัดถิ่นของโรฮิงญาซึ่งเป็นกลุ่มชนกลุ่มน้อยมุสลิมในรัฐยะไข่ซึ่งได้เผชิญกับการถูกกลั่นแกล้งอย่างเป็นระบบ การปราบปรามโดยทหารพม่าในปี 2017 นำไปสู่การกระทำอาชญากรรมร้ายแรง เช่นการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ การข่มขืน และการเผาไหม้ซึ่งทำให้เกิดวิกฤตผู้ลี้ภัยขนาดใหญ่ งานวิจัยทางวิชาการได้บรรยายถึงเหตุการณ์เหล่านี้และผลกระทบที่ตามมา นอกจากนี้ยังมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อชนกลุ่มน้อยอื่น เช่นในรัฐกะฉิ่นและฉาน ความขัดแย้งในรัฐกะฉิ่นและรัฐฉานมีการใช้ความรุนแรงและการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการใช้แรงงานบังคับ การข่มขืน และการพลัดถิ่นของประชาชน (Williams, 2021) ภายในรัฐก็จำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการชุมนุมโดยการปราบปรามการแสดงความคิดเห็นตั้งแต่การรัฐประหาร มีการปราบปรามเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการชุมนุมอย่างรุนแรง การประท้วงและการต่อต้านทางการเมืองได้รับการตอบโต้ด้วยการปราบปรามที่รุนแรง การจับกุมโดยพลการ และการปิดกั้นอินเทอร์เน็ต

ชาวโรฮิงญาเป็นกลุ่มชนกลุ่มน้อยชาวมุสลิมในเมียนมาร์ซึ่งรัฐไม่ได้รับรองเชื้อชาติอย่างเป็นทางการจากรัฐ ชาวโรฮิงญาถูกปฏิเสธสถานะพลเมืองเมียนมาร์อย่างเป็นทางการภายใต้พระราชบัญญัติสัญชาติปี 1982 ซึ่งส่งผลให้พวกเขาถูกละเลยสถานะ และถูก ลดสถานะลงสู่ลำดับชั้นล่างสุดของสิทธิพิเศษทางชาติพันธุ์ของเมียนมาร์ (Simpson and Farrelly, 2020, p. 487) ชาวโรฮิงญายังต้องเผชิญกับการเลือกปฏิบัติและความรุนแรงมาอย่างยาวนาน และการโจมตีด้วยความรุนแรงที่ร้ายแรงที่สุด (รวมถึงอาชญากรรมต่อมนุษยชาติและอาชกรรมถึงการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์) เกิดขึ้นโดยกองทัพเมียนมาร์ระหว่างปี 2012 ถึง 2017 ส่งผลให้ชาวโรฮิงญาต้องอพยพหนีตายไปยังบังกลาเทศและประเทศเพื่อนบ้านอื่นๆ ชาวโรฮิงญาและกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ (ที่ใหญ่กว่า) เช่นชาวกะเหรี่ยงและชาวฉานจึงตกเป็นเป้าหมายของกองทัพมานานหลายทศวรรษโดยสิทธิมนุษยชนถูกละเลย

การรายงานสิทธิมนุษยชนระหว่างความรุนแรงที่เกิดขึ้นและผลที่ตามมาของการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงมักต้องการทราบความจริงเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น และเรียกร้องให้ผู้กระทำความผิดมาลงโทษ (McGonigle Leyh ,2016) แม้ว่าเหยื่อในและรัฐบาลจากเมียนมาร์จะแสดงความต้องการดังกล่าว แต่จนถึงขณะนี้ยังไม่มีรัฐบาลใดในเมียนมาร์ที่สามารถหรือเต็มใจที่จะยอมรับความจริงเกี่ยวกับการละเมิดในอดีต หรือให้การรับผิดชอบในรูปแบบใดๆ แก่ผู้ที่รับผิดชอบ ในขณะที่ประชาชนเมียนมาร์เองก็ไม่ไว้วางใจระบบยุติธรรมในประเทศอย่างมาก ซึ่งไม่ได้ทำงานอย่างอิสระจากรัฐบาล และไม่มีเขตอำนาจศาลเหนือกองทัพ (Justice Base, 2017) แม้ว่าจะมีการตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขึ้นในปี 2011 แต่คณะกรรมการก็ไม่ได้ทำงานอย่างอิสระเช่นกัน และล้มเหลวในการแก้ไขการละเมิดอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการละเมิดที่เกิดขึ้นในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งด้วยอาวุธ (Liljeblad, 2017)

หลังการรัฐประหารของกองทัพในเดือนกุมภาพันธ์ 2021 และการตกเป็นเหยื่ออีกครั้งของประชากรจำนวนมาก ทำให้โอกาสในการได้รับยุติธรรมในประเทศหรือการบอกเล่าความจริงที่มีประสิทธิภาพลดน้อยลงไปอีก ความล้มเหลวซ้ำของรัฐบาลเมียนมาร์ในการดำเนินการ ส่งผลให้ภาคประชาสังคมมุ่งเน้นอย่างแข็งขันในการติดตามและบันทึกปัญหาสิทธิมนุษยชนทั้งภายในและภายนอกเมียนมาร์จากกลุ่มบุคคลอื่น ที่สมัครใจเข้าร่วมในรูปแบบของการมีส่วนร่วม แสดงถึงผลประโยชน์ จุดประสงค์ หรือค่านิยมร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของสหประชาชาติ แม้จะมีความพยายามในการจัดทำเอกสารของสังคมประชาคมมากมาย ทำให้เอกสารเหล่านั้นมีความซับซ้อน (Stavrou, 2021) และถูกฝ่ายรัฐบาลปฏิเสธความน่าเชื่อถือว่าข้อเท็จจริงจากเอกสารหรือรายงานไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริง ทั้งเอกสารดำเนินการในระดับท้องถิ่นในเมียนมาร์และพื้นที่ชายแดนต่างๆ และเอกสารรายงานจากความคิดริเริ่มที่ดำเนินการโดยชุมชนผู้ลี้ภัยและชุมชนพลัดถิ่น แม้เอกสารจากทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับงานจัดทำเอกสารที่มุ่งส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน แต่กลับเกิดผลกระทบ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นจากความพยายามในการจัดทำเอกสารแบบหลายชั้นของเมียนมาร์สำหรับกระบวนการรับผิดชอบและการบอกเล่าความจริงภายหลังการรัฐประหารในปี 2021

2.สภาพปัญหาสิทธิมนุษยชนจากรายงานเอกสาร

การจัดทำเอกสารสิทธิมนุษยชนที่มีหลายระดับชั้น ในบริบทของการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรง ความพยายามในการจัดทำเอกสารจะช่วยรักษาข้อมูลเกี่ยวกับการละเมิดที่เกิดขึ้น สถานที่เกิด การละเมิดสิทธิมนุษยชนเกิดขึ้นกับใคร และใครเป็นผู้กระทำ การบันทึกข้อมูลเกี่ยวข้องกับหลายขั้นตอน ตั้งแต่การที่จะต้องประเมินว่าจะต้องรวบรวมข้อมูลใด ไปจนถึงการกำหนดวิธีที่ดีที่สุดในการรวบรวมข้อมูล จากนั้นการรวบรวม จัดระเบียบ วิเคราะห์ จัดเก็บ และสุดท้ายคือการแบ่งปันข้อมูลกับผู้ที่สามารถใช้ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อจุดประสงค์ที่ตกลงกันได้

เอกสารของภาคประชาสังคมในพื้นที่ ซึ่งมักจะแสวงหาการสนับสนุนจากเครือข่ายสิทธิมนุษยชน และเอกสารที่ดำเนินการโดยชุมชนผู้ลี้ภัยและชุมชนพลัดถิ่นทั่วโลก แม้เป้าหมายของการจัดทำเอกสารแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ในการใช้เอกสาร เช่นการสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงนโยบายเกี่ยวกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชน การสร้างความทรงจำร่วมกันที่สนับสนุนการสร้างชุมชนและการปรองดอง การสืบสวนและรวบรวมหลักฐานการละเมิดสิทธิมนุษยชนเพื่อกระบวนการบอกเล่าความจริง ความยุติธรรม และการรับผิดชอบ หรือการให้บริการโดยตรงแก่เหยื่อและครอบครัวของพวกเขา (Meernik et al., 2012)

2.1 เอกสารโดยองค์กรภาคประชาสังคมของเมียนมาร์

การจัดทำเอกสารนี้เน้นที่งานขององค์กรภาคประชาสังคมในท้องถิ่นในเมียนมาร์ รวมถึงกิจกรรมข้ามพรมแดน Bickford (2007) อ้างถึงความพยายามของภาคประชาสังคมในท้องถิ่น เช่น โครงการ Unofficial Truth Projects (UTPs) เนื่องจากไม่มีการรับรองจากรัฐบาล โครงการ Unofficial Truth Projects คือโครงการจัดทำเอกสารและค้นหาความจริงที่มีลักษณะคล้ายกับคณะกรรมการค้นหาความจริงและการปรองดอง แต่ได้รับการผลักดันจากภาคประชาสังคม เช่นกลุ่มเหยื่อ

โครงการต่างๆ ของโครงการ UTP สามารถส่งผลกระทบต่อการจัดทำเอกสารและการบอกเล่าความจริง แม้ว่าหรืออาจเป็นเพราะไม่ได้รับการรับรองจากรัฐบาลก็ตาม (Stan, 2015) Bickford (2007, p. 1035) ยืนยันว่า “บทเรียนที่สำคัญที่สุด [ของ UTPs] เกี่ยวข้องกับความยืดหยุ่นที่ UTPs มีตามธรรมชาติ คือมีเอกลักษณ์ สร้างสรรค์ และเหมาะสมกับบริบทในท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นจุดแข็งที่ยิ่งใหญ่ที่สุด” เน้นการบันทึกการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรงนั้นมีความยืดหยุ่น มีความคิดสร้างสรรค์ และตระหนักถึงบริบทในท้องถิ่นเป็นอย่างดี พวกเขาเป็นกลุ่มที่มีความหลากหลายและแตกแขนงออกไป โดยแต่ละกลุ่มมีขอบเขตพันธมิตรในสังกัด และผลงานเป็นของตัวเอง

ความคิดริเริ่มในการจัดทำเอกสารของภาคประชาสังคมท้องถิ่นในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา ในช่วงแรก ภาคประชาสังคมในเมียนมาร์มีลักษณะเป็นองค์กรที่ยึดหลักศาสนาเป็นหลัก ซึ่งไม่มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ส่งผลให้การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่กระทำโดยทหาร ในพื้นที่กลุ่มชาติพันธุ์ในช่วงทศวรรษ 1980 และการตอบโต้อย่างรุนแรงต่อการลุกฮือของประชาชนครั้งใหญ่เพื่อต่อต้านการปกครองของทหารในปี 1988 ไม่ได้รับบันทึกจัดทำเอกสารอย่างเป็นระบบ ต่อมาภาคประชาสังคมในประเทศในเมียนมาร์ในช่วงทศวรรษ 1990 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการบรรลุข้อตกลงหยุดยิงกลุ่มชาติพันธุ์ชุดแรก สิ่งนี้สอดคล้องกับแนวโน้มระดับโลกที่กำลังเกิดขึ้น เช่นความช่วยเหลือด้านการพัฒนาของประเทศตะวันตกแก่ผู้ที่ไม่ใช่รัฐเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย และการเพิ่มขึ้นของวาทกรรมด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งเชื่อมโยงนักเคลื่อนไหวชาวเมียนมาร์บางส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยชาวพม่ากับขบวนการสิทธิมนุษยชนข้ามชาติ (Matelski, 2016)

ในปี 1994 รัฐบาลผสมแห่งชาติของสหภาพพม่า (NCGUB) ซึ่งเป็นองค์กรภาคประชาสังคมโดยพฤตินัยที่ประกอบด้วยนักการเมืองที่ลี้ภัยได้เริ่มจัดตั้งหน่วยจัดทำเอกสารด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งออกรายงานประจำปี ต่อมาในช่วงทศวรรษ 2000 พบว่ารายงานด้านสิทธิมนุษยชนโดยองค์กรภาคประชาสังคมในพื้นที่ชายแดนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเน้นไปที่เหยื่อที่เป็นชนกลุ่มน้อยมากขึ้น มีการเผยแพร่รายงานประมาณ 200 ฉบับระหว่างกลางทศวรรษ 1990 ถึงปี 2015 ซึ่งครอบคลุมถึงสิทธิทางสังคมและเศรษฐกิจมากขึ้น (Buzzi, 2017) โดยมีจำนวนมากที่เน้นไปที่ข้อพิพาทเรื่องอาณาเขต การละเมิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการสกัดแร่ และภัยคุกคามต่อสิ่งแวดล้อม

หลังจากที่รัฐบาลNLD ได้อำนาจในปี 2016 เอกสารบันทึกสิทธิมนุษยชนก็ขยายตัวออกไปอีก ในขณะที่ความรุนแรงต่อชาวโรฮิงญา ซึ่งถึงจุดสูงสุดในปี 2017 ได้รับการบันทึกโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องภายนอกประเทศเป็นหลัก และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสังคมภาคประชาสังคมในพื้นที่ได้เป็นผู้นำในการบันทึกความรุนแรงที่เกิดขึ้นใหม่ในพื้นที่กลุ่มชาติพันธุ์ รวมถึงการละเมิดในเมียนมาร์ตอนกลางตั้งแต่การรัฐประหารในปี 2021 องค์กรภาคประชาสังคมบางแห่งยังจัดกิจกรรมการติดตามและบันทึกข้อมูลในเครือข่าย เช่นเครือข่ายเพื่อการจัดทำเอกสารสิทธิมนุษยชน—พม่า (ND-Burma) เป็นองค์กรหลักที่จัดตั้งขึ้นในปี 2004 ประกอบด้วยองค์กรพันธมิตรและสมาชิก13 องค์กรที่ร่วมมือกันในการติดตามและบันทึกสิทธิประเด็นปัญหาสิทธิมนุษยชน บันทึกเกี่ยวกับกลุ่มเหยื่อและการละเมิดที่แตกต่างกัน และมุ่งเน้นการรณรงค์ระดับนานาชาติ เครือข่ายนี้มีเป้าหมายเพื่อปลูกฝังกรอบการทำงานร่วมกันสำหรับการละเมิดในเมียนมาร์ (Buzzi ,2017)

2.2เอกสารที่ดำเนินการโดยชุมชนผู้ลี้ภัยและชุมชนพลัดถิ่นทั่วโลก

การก่อตั้ง "ขบวนการลี้ภัย" และพิจารณาผลกระทบของเหตุการณ์ ความรุนแรงครั้งล่าสุดต่อชาวโรฮิงญา และความรุนแรงหลังการรัฐประหาร โดยชุมชนพลัดถิ่นเหล่านี้ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการติดตามและรายงานข้อมูลที่รวบรวมได้ในพื้นที่ เมื่อการสนับสนุนสิทธิมนุษยชนข้ามชาติได้รับความสนใจในช่วงทศวรรษ 1990 เมียนมาร์ถูกปกครองโดยรัฐบาลทหารซึ่งได้ยึดอำนาจหลังจากการลุกฮือของประชาชนในปี 1988 และปราบปรามผู้ที่พยายามเปิดเผยการละเมิดที่กระทำโดยกองทัพในปี2009 ทำให้ประเทศมีจำนวนนักโทษการเมืองสูงสุด ซึ่งประมาณไว้ที่ 2,100 คน เนื่องจากพื้นที่สาธารณะที่จำกัดและความรุนแรงที่ยังคงดำเนินอยู่ต่อผู้เห็นต่างและชนกลุ่มน้อย บุคคลจำนวนมากจึงหลบหนีไปยัง ประเทศ เพื่อนบ้าน โดยเฉพาะประเทศไทย แต่รวมถึงจีน อินเดีย และบังกลาเทศด้วย เป็นผลให้ นักเคลื่อนไหวหลายคนได้ปรากฏตัวขึ้นนอกประเทศและในพื้นที่ชายแดน ซึ่งประกอบขึ้นเป็น "ขบวนการผู้ลี้ภัย" ขนาดใหญ่ ซึ่งรวมถึงองค์กรต่างๆ เช่น Free Burma Coalition และ Ethnic Nationalities Council ซึ่งทำงานร่วมกับกลุ่มรณรงค์ระหว่างประเทศ เช่น Burma Campaign UK, US Campaign for Burma และ Alternative ASEAN Network on Burma (Williams, 2012)

ชุมชนชาวต่างแดนเหล่านี้มาจากความคิดริเริ่มเพื่อความสามัคคีระหว่างประเทศอื่นๆ ที่พัฒนามาจากศาสนา กลุ่มความสามัคคีของคริสเตียนที่ให้ความสนใจไปที่การละเมิดที่เกิดขึ้นกับชาวคริสเตียนในเมียนมาร์ (โดยเฉพาะชาวชินและกะฉิ่น และกลุ่มย่อยของชาวคริสเตียนกะเหรี่ยง) ในขณะที่องค์กรอิสลามได้จัดการรณรงค์เพื่อความสามัคคีสำหรับชาวโรฮิงญา และชาวมุสลิมกลุ่มอื่นๆ องค์กรด้านมนุษยธรรมบางแห่งได้บันทึกการละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ปฏิบัติการของตนไว้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งThai-Burma Border Consortium (TBBC ซึ่งปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น The Border Consortium หรือ TBC) ซึ่งเป็นองค์กรระหว่างประเทศที่ทำงานร่วมกับกลุ่มข้ามพรมแดนในพื้นที่ อย่างไรก็ตามองค์กรด้านมนุษยธรรมดังกล่าวเผยแพร่เอกสารรายงานต่างๆ เพื่อแบ่งปันผลการค้นพบของตนกับรัฐบาลเมียนมาร์ แต่รัฐบาลได้ปฏิเสธข้อกล่าวหาดังกล่าวเป็นส่วนใหญ่ และปฏิเสธที่จะดำเนินการตอบสนอง ดังนั้นองค์กรเหล่านี้จึงได้เผยแพร่รายงานดังกล่าวกับองค์กรระหว่างประเทศมากขึ้นเรื่อยๆ เพื่อนำเมียนมาร์เข้าสู่ขอบเขตของความยุติธรรมระหว่างประเทศ

องค์กรเหล่านี้ส่วนใหญ่รายงานให้ผู้เกี่ยวข้องในประเทศตะวันตก ซึ่งนำการละเมิดมาสู่ความสนใจของสหประชาชาติและรัฐตะวันตก โดยมีการเรียกร้องหลายครั้งให้จัดตั้งคณะกรรมการสอบสวนอาชญากรรมที่ก่อตั้งโดยกองทัพ ซึ่งเป็นเวลาหลายปีที่คณะกรรมการไม่ได้ดำเนินการเนื่องจากขาดฉันทามติระหว่างประเทศ (MacLean, 2022) จนกระทั่งในเดือนมีนาคม 2017 เพื่อตอบสนองต่อความรุนแรงที่ก่อขึ้นกับชาวโรฮิงญาเป็นส่วนใหญ่ คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติจึงจัดตั้งคณะกรรมการสอบสวน

ข้อเท็จจริงระหว่างประเทศอิสระเกี่ยวกับเมียนมาร์(IIFFMM) โดยคณะกรรมการได้รับการได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงและสถานการณ์ของการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ถูกกล่าวหาโดยกองกำลังทหารและความมั่นคงในเมียนมาร์ ภารกิจของคณะกรรมการสิ้นสุดลงในเดือนกันยายน 2019 และได้โอนเอกสารไปยังคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงระหว่างประเทศอิสระ เกี่ยวกับเมียนมาร์แล้ว

3.สิทธิมนุษยชนในความเป็นจริง

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของสถาบันหรือองค์กรระหว่างประเทศที่ต้องการข้อมูลและเอกสารเพิ่มเติมเกี่ยวกับอาชญากรรมที่ถูกกล่าวหาในเมียนมาร์ องค์กรพัฒนาเอกชนระหว่างประเทศขนาดใหญ่และผู้มีบทบาทในสถาบันการศึกษา เช่นมหาวิทยาลัย ต่างมีบทบาทในการสนับสนุนองค์กรภาคประชาสังคมในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำเอกสารการละเมิดสิทธิมนุษยชน ไม่เพียงเท่านั้น ยังดำเนินการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรงโดยตรงด้วย(Brems et al., 2019) ความพยายามที่โดดเด่นบางส่วนเกิดเป็นรูปธรรม เช่น การทำงานและการรายงานของ Amnesty International, Human Rights Watch, International Federation of Human Rights (FIDH), Global Rights Compliance, Geneva International Centre for Justice, International Commission of Jurists และ Physicians for Human Rights

องค์กรเหล่านี้แต่ละแห่งดำเนินการจัดทำเอกสารด้วยตนเองและรายงานผลการค้นพบ โดยบางแห่งรายงานต่อหน่วยงานด้านสิทธิมนุษยชนโดยตรง เช่นคณะมนตรีสิทธิมนุษยชน และบางแห่งรายงานเพื่อรณรงค์โดยทั่วไป องค์กรพัฒนาเอกชนอื่นๆ พยายามให้การจัดทำเอกสารของตนมีอิทธิพลต่อกระบวนการรับผิดชอบเฉพาะ เช่น กลุ่มกฎหมายและนโยบายระหว่างประเทศสาธารณะ (Public International Law & Policy Group) เผยแพร่รายงานในปี 2018 ที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับอาชญากรรมต่อประชากรโรฮิงญา (PILPG 2018) ทำให้ทีมสอบสวนระหว่างประเทศกว่า 20 คนเดินทางไปยังค่ายผู้ลี้ภัยนอกเมืองค็อกซ์บาซาร์ ประเทศบังกลาเทศ พวกเขาสัมภาษณ์ชาวโรฮิงญาในค่ายกว่า 1,000 คน โดยรวบรวมเอกสารกว่า 15,000 หน้า ต่อมาการสัมภาษณ์เหล่านี้ถูกเข้ารหัสและวิเคราะห์ด้วยความช่วยเหลือจากสำนักงานกฎหมายระหว่างประเทศ รายงานดังกล่าวได้รับการนำเสนอต่อรัฐสภาสหรัฐอเมริกาและเจ้าหน้าที่สอบสวนที่ศาลอาญาระหว่างประเทศ รายงานดังกล่าวถูกอ้างอิงมากกว่า 50 ครั้งในคำร้องขออนุมัติการเปิดการสอบสวนของสำนักงานอัยการศาลอาญาระหว่างประเทศ และมากกว่า 25 ครั้งในคำตัดสินใจอนุมัติของศาลก่อนพิจารณาคดี

นอกจากนี้ PILPG ยังได้มีส่วนร่วมในการฝึกอบรมผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญา ในค่ายให้บันทึกเรื่องราวของตนเองเพื่อการแสดงความรับผิดชอบและการบอกเล่าความจริง โดยมีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นให้ ชาวโรฮิงญา เข้ามาเป็นเจ้าของเรื่องราวของตนเองและมีสิทธิ์ในการออกเสียงมากขึ้นในการรวบรวมและใช้เรื่องราวเหล่านี้ ในขณะเดียวกันก็ เสริมสร้าง ความร่วมมือกับองค์กรพันธมิตรระหว่างประเทศ แต่โครงการสะดุดลงโดยโควิด-19 และปัญหาความไม่ปลอดภัยโดยรวมในค่ายผู้ลี้ภัย ในขณะที่องค์กรพัฒนาเอกชน Fortify Rights ซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี 2556 ด้วยจุดมุ่งหมายเฉพาะเพื่อดำเนินการสืบสวนการละเมิดสิทธิมนุษยชนในเมียนมาร์ ยังดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ลี้ภัยชาวโรฮิงญาในค่ายผู้ลี้ภัยนอกเมียนมาร์อีกด้วย มหาวิทยาลัยเป็นอีกหน่วยงานหนึ่ง ที่เกี่ยวข้องกับการงานเอกสาร มหาวิทยาลัยนานาชาติหลายแห่งได้ดำเนินโครงการที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาช่วยเหลือเฉพาะงานเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเมียนมาร์ มหาวิทยาลัยชื่อดังของอเมริกาและ โปรแกรม ทางคลินิกทางกฎหมาย เช่นมีส่วนร่วมในงานเอกสารเพื่อสนับสนุนความรับผิดชอบระหว่างประเทศและความพยายามในการบอกเล่าความจริง (McGonigle Leyh, 2021) ในปี 2014คลินิกสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ Harvard Law School ได้เผยแพร่บันทึกทางกฎหมาย ซึ่งตามมาจากการตรวจสอบเป็นเวลา 4 ปี พบว่ากองทัพเมียน

มาร์ก้อาชญากรรมสงครามและอาชญากรรมต่อมนุษยชาติในปี 2005-6 (IHRC, 2014) ด้วยการสนับสนุนทางการเงินจากมหาวิทยาลัย นักศึกษาสามารถปฏิบัติภารกิจภาคสนามได้ 11 ครั้ง และรวบรวมคำให้การมากกว่า 1,000 หน้าจากการสัมภาษณ์เชิงลึกมากกว่า 150 ครั้งกับเหยื่อ พยาน และทหารภายในและภายนอกเมียนมาร์ (HHRP, 2014) รายงานดังกล่าวมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการเรียกร้องความรับผิดชอบในช่วงแรกสำหรับอาชญากรรมระหว่างประเทศที่ร้ายแรงต่อชาว โรฮิงญาในเมียนมาร์ ในทำนองเดียวกันในปี 2015 คลินิกสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ Allard K. Lowenstein ของมหาวิทยาลัยเยล (หรือที่รู้จักในชื่อคลินิกกฎหมายเยล) ยังได้จัดทำรายงานสำคัญที่ให้การวิเคราะห์ทางกฎหมายเกี่ยวกับการกดขี่ชาว โรฮิงญา

เมื่อไม่นานมานี้ ห้องปฏิบัติการการสอบสวนสิทธิมนุษยชนของมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียที่เบิร์กลีย์ได้จัดตั้งทีมที่ทุ่มเทให้กับเมียนมาร์ งานของพวกเขาเป็นส่วนสนับสนุนในการรายงานข่าวและองค์กรพัฒนาเอกชนจำนวนมาก รวมถึงเกี่ยวกับคำพูดที่แสดงความเกลียดชังและอาชญากรรมระหว่างประเทศที่ร้ายแรง (Amnesty International, 2017) นอกจากนี้งานของพวกเขายังนำไปสู่กระบวนการระหว่างประเทศ

4. ปัญหาความเชื่อสภาพสิทธิมนุษยชนในเมียนมาร์

จากข้อมูลการบันทึกข้อมูลการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มาจากในการจัดทำเอกสารที่มีจำนวนมากเกินไป และปัญหาของลำดับชั้นความน่าเชื่อถือที่มักถูกโต้แย้งว่าไม่เป็นความจริง โดยเฉพาะความเสี่ยงจากการบันทึกข้อมูลที่มากเกินไป ที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องรวบรวมคำให้การ การบันทึกข้อมูลมากเกินไปเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่เหยื่อและชุมชนเหยื่อถูกขอให้เล่าและเล่าซ้ำแล้วซ้ำเล่าเรื่องราวของตนให้ผู้บันทึกหรือผู้ชมที่แตกต่างกันฟัง การจัดทำเอกสารที่มีมากขึ้นเรื่อยๆ) เช่นในสถานการณ์ของชาวโรฮิงญาที่หลบหนีไปบังกลาเทศจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่กระทำโดยกองทัพ และการปรากฏตัวนอกเมียนมาร์ทำให้พวกเขาเข้าถึงผู้บันทึกข้อมูลระดับนานาชาติได้ค่อนข้างง่าย

การได้รับบาดเจ็บทางจิตใจซ้ำยังเกี่ยวข้องกับความต้องการของข้อมูลที่ให้มา ความน่าเชื่อถือของคำให้การของพยานจะลดลงเมื่อรายงานซ้ำหลายครั้ง นอกจากนี้ยังสังเกตได้ว่าในสถานการณ์ที่มีความพยายามบันทึกข้อมูลพร้อมกันหลายครั้ง อาจเกิดการซ้ำซ้อนควบคู่ไปกับช่องว่างที่สำคัญในเรื่องราวที่เกิดขึ้น ในระยะยาว สิ่งนี้อาจนำไปสู่การที่ผู้คนกลายเป็นสิ่งที่นักสังคมวิทยาบางคนเรียกว่า “เหยื่อมืออาชีพ” ซึ่งมีอัตลักษณ์ที่มุ่งเน้นไปที่ “การเป็นเหยื่อ” เนื่องจากได้รับความสนใจและบางครั้งก็ได้รับเงินจำนวนมาก (Brewer, 2010, p. 164)

การแก้ไขปัญหาเอกสาร รายงานที่ไม่ควรลดคุณค่าของงานเอกสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการเสริมสร้างความร่วมมือกันทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องที่มุ่งส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน ให้แน่ใจว่ามีมาตรฐานที่สูงขึ้นของเอกสาร การแลกเปลี่ยนความรู้ การแบ่งปันข้อมูล ความช่วยเหลือทางเทคนิค และการสนทนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะรับประกันระดับมาตรฐานรับรองความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่รวบรวมได้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ความรับผิดชอบ และการบอกความจริงในรูปแบบของเอกสารประวัติศาสตร์ โดยได้ขอข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อให้แน่ใจว่าประเภทที่เลือกจะสอดคล้องกับบรรทัดฐานทางกฎหมายระหว่างประเทศ (Bickford et al., 2009)

ในขณะที่กระบวนการรับผิดชอบทางกฎหมาย ภายในเมียนมาร์ มีกระบวนการรับผิดชอบทางอาญาหรือแพ่งที่มีความหมายเพียงเล็กน้อยหรือไม่มีเลยสำหรับบุคคลและกลุ่มบุคคลที่ได้รับอันตรายจากกองทัพ การสอบสวนหรือดำเนินคดีอย่างเป็นทางการโดยรัฐเพื่อยอมรับการกระทำผิดในอดีตยังคงไม่มี และผู้นำที่ไม่ใช่ทหารมีโอกาสน้อยมากที่จะทำเช่นนั้น เนื่องจากกองทัพยังคงมีอิทธิพลอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่การรัฐประหารเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2021 รัฐโดยพฤตินัยประกอบด้วยผู้นำทางทหารกลุ่มเดียวกันที่รับผิดชอบต่ออาชญากรรมร้ายแรง

ที่สุดที่กระทำต่อชนกลุ่มน้อย ซึ่งยังคงกระทำการละเมิดสิทธิมนุษยชนครั้งใหม่ต่อไป ปัจจุบันยังคงมีกระบวนการรับผิดชอบที่ยังคงดำเนินการอยู่ ซึ่งเกี่ยวข้องกับภาระที่กองทัพกระทำต่อชาวโรฮิงญา ในปี 2017 ในขณะเดียวกันก็มีการริเริ่มเพื่อตอบสนองต่อความรุนแรงหลังการรัฐประหารในปี 2021 เช่นกัน ความคิดริเริ่มความรับผิดชอบระหว่างประเทศเกิดขึ้นครั้งแรกเกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของรัฐภายใต้อนุสัญญาฆ่าล้างเผ่าพันธุ์และการดำเนินการต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ(ICJ) คดีนี้ถูกยื่นโดยแอมเนสตี้ แต่แม้จะมีมาตรการชั่วคราวที่สำคัญบางประการ

ความเชื่อว่ารัฐธรรมนูญให้การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เป็นปัญหาของรัฐธรรมนูญในเมียนมาร์จากมุมมองด้านสิทธิมนุษยชนแบบมิติเดียวว่าหลักนิติธรรมมีความจำเป็นในการยืนหยัดตามกฎหมายรับรองสิทธิมนุษยชน ซึ่งหลักการนี้ขัดแย้งกับกรณีของเมียนมาร์ ซึ่งรัฐธรรมนูญเป็นผู้รักษากฎหมาย แต่ไม่ใช่ผู้ปกป้องสิทธิ (Renshaw, 2017,p. 221) หลายชีวิตที่ถูกกลืนจากกฎหมายสิทธิมนุษยชนในเมียนมาร์ทำให้หลายคนประสบกับความยากลำบากในการบังคับใช้สิทธิเหล่านี้ภายใต้สถาบันกฎหมายที่จัดตั้งขึ้นโดยรัฐ เพราะระบอบเผด็จการที่ยังรากลึกโดยผ่านรัฐธรรมนูญจากพรรคสหภาพสามัคคีและการพัฒนา (USDP) ที่ได้รับประกันการใช้อำนาจของตนผ่านทุกแง่มุมของกฎหมายและการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขอบเขตกฎหมายระหว่างประเทศที่เห็นว่าเป็นแนวคิดที่ชอบธรรมตามรัฐธรรมนูญ (Cheesman, 2016,p. 67) ปัญหาในเมียนมาร์ทำให้เกิดความไขว่เขวในการใช้คำแทนกันได้ของรัฐธรรมนูญ หลักนิติธรรม และสิทธิมนุษยชน ซึ่งในแวดวงการเมืองตะวันตกทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่าการจัดตั้งสิ่งหนึ่งย่อมรับประกันการจัดตั้งอีกสิ่งหนึ่งด้วย (Jame,2006) แต่ในเมียนมาร์เผยให้เห็นถึงความขัดแย้งในการถือเอาสิทธิมนุษยชน ว่าอยู่ภายใต้หลักนิติธรรม และภายใต้รัฐธรรมนูญพ.ศ.2551ไปสู่การรับรองสิทธิมนุษยชนและการบังคับใช้กฎหมายในพม่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้มีบทบัญญัติ 8 ประการว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและสิทธิทางการเมือง โดยบทบัญญัติให้ปัญญาสาครว่าด้วยสิทธิมนุษยชน - รวมถึงการรับรองความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย (รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ 2551 มาตรา 347) อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญกลับเผยให้เห็นการหลอกลวงหลายชั้นซึ่งบ่อนทำลายความเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมายอย่างแท้จริง เพราะมาตรา 445 ของรัฐธรรมนูญฉบับเดียวกันนี้ให้สิทธิคุ้มครองทางกฎหมายแก่สมาชิกของ USDP ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกระทำใดๆ ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่ (มาตรา 445) แม้ว่าจะไม่ชัดเจนว่ากฎหมายนี้จะใช้กับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์หรืออาชญากรรมต่อมนุษยชาติหรือไม่ แต่ความถูกต้องตามกฎหมายของการอภัยโทษแสดงให้เห็นถึงความยากลำบากในการให้พรรคการเมืองรับผิดชอบต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ปัญหาที่ถูกมองข้ามไปก็คือรัฐธรรมนูญยังคงรับประกันการใช้อำนาจทางทหาร แม้ว่าบางคนอาจโต้แย้งว่าการสร้างรัฐธรรมนูญเป็นเครื่องหมายของการนำสิทธิมนุษยชนเข้ามาใช้ในกฎหมายภายในประเทศ แต่ความจริงก็คือธรรมชาติของรัฐที่ไม่เป็นประชาธิปไตยและไม่ต้องรับผิดชอบต่อรัฐธรรมนูญทำให้สิทธิมนุษยชนสมัยใหม่ไม่อยู่จริงในเมียนมาร์ แม้ว่าจะไม่มีการศึกษาอย่างเป็นทางการในสาขาสังคมศาสตร์ แต่ประชากรก็ยังคงมีส่วนร่วมทางการเมืองและตระหนักรู้(Crouch, 2017,p. 157) ปัญหาที่ใหญ่กว่าคือการปกครองโดยทหารและมาตรการบังคับใช้กฎหมายที่รุนแรงมาหลายทศวรรษได้สร้าง ข้อเรียกร้องด้านสิทธิมนุษยชนให้มีเสียงดังขึ้นมา เมียนมาร์จะต้องต่อสู้กับการทุจริต ก้าวไปสู่การปรองดองในชาติ และจัดระเบียบการควบคุมแบบเผด็จการที่ยังรากลึก แม้ว่าเมียนมาร์จะพัฒนากลไกสิทธิมนุษยชนที่มีประสิทธิภาพก็ยังไม่เพียงพอต่อการต่อสู้กับการกดขี่และการละเมิดประชาชนที่ยังรากลึกโดยรัฐ(Pederson, 2008,p. 191)

5. บทสรุป

ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในเมียนมาร์จากฝ่ายผู้ก่อการกำเริบและฝ่ายรัฐบาลเมียนมาร์ที่ปฏิเสธความเชื่อถือในข้อมูลต่างๆที่มีรายงานทั้งจากชุมชนในพื้นที่ และชุมชนชาวต่างแดน และหน่วยงานระหว่างประเทศ ที่แสดงให้เห็นถึงความทุกข์ทรมานและการตกเป็นเหยื่อที่แพร่หลายและมีหลายชั้นที่ประชาชนชาวเมียนมาร์ต้องเผชิญ แต่การรัฐประหารในปี 2021 และความรุนแรงที่ตามมาทำให้เกิดความซับซ้อนในเมียนมาร์ ทำให้การริเริ่มความรับผิดชอบและการบอกเล่าความจริงถูกขัดขวางมากขึ้น ปัญหาสำคัญที่ฝ่ายรัฐบาลเมียนมาร์อ้างเกี่ยวข้องกับการทำให้เอกสารเป็นมาตรฐาน การจัดทำเอกสารที่มีรายงานมากเกินไปซ้ำซ้อนกัน ในขณะที่ความพยายามในการรับผิดชอบและการบอกเล่าความจริงดำเนินต่อไป และอาจเป็นประโยชน์ต่อความคิดริเริ่มในการแก้ปัญหาสิทธิมนุษยชน

แต่ไม่ว่าอย่างไรก็ตามควรสนับสนุนความพยายามของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่เท่าที่เป็นไปได้ และไม่ควรพึ่งพาเพียงการริเริ่มกระบวนการยุติธรรมทางอาญาระหว่างประเทศเท่านั้น การริเริ่มดังกล่าวอาจเป็นประโยชน์ในการบรรลุความรับผิดชอบส่วนบุคคล แต่การดำเนินคดีระหว่างประเทศเพียงอย่างเดียวไม่สามารถจัดการกับการตกเป็นเหยื่อในวงกว้างที่แพร่กระจายไปทั่วสังคมเมียนมาร์ได้ และไม่สามารถให้ความยุติธรรมแก่ความรู้และหน่วยงานของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมท้องถิ่นที่หลากหลายซึ่งพยายามติดตามและบันทึกการละเมิดสิทธิมนุษยชนในอดีตและปัจจุบัน

สิทธิมนุษยชนในระบอบประชาธิปไตยในสถานการณ์ปัจจุบันในเมียนมาร์ ปัญหาไม่ได้อยู่ที่การขาดสิทธิมนุษยชน แต่อยู่ที่กลไกทางการเมืองที่ยังรากลึกผ่านการปกครอง รัฐธรรมนูญ ไปสู่การใช้อำนาจรัฐโดยอ้างอำนาจทางกฎหมาย หากปัญหาคือการกดขี่อย่างเป็นระบบและรัฐธรรมนูญที่ไม่เป็นประชาธิปไตย ในความเป็นจริงการขยายสิทธิมนุษยชนในเมียนมาร์ประสบความสำเร็จเพียงเพื่อเบี่ยงเบนความสนใจออกจากกลไกที่มีอยู่ของการพัฒนาของรัฐเท่านั้น

เอกสารอ้างอิง

- Amnesty International. (2017). *Myanmar: Crimes against humanity terrorize and drive Rohingya out*. Amnesty International.
- Bickford, L. (2007). Unofficial truth projects. *Human Rights Quarterly*, 29(4), 994–1035.
- Bickford, L., Karam, P., Mneimneh, H., & Pierce, P. (2009). *Documenting truth*. International Centre for Transitional Justice.
<https://www.ictj.org/sites/default/files/ICTJ-DAGGlobal-Documenting-Truth-2009-English.pdf> (referenced 1 April 2022).
- Brewer, J. D. (2010). *Peace processes: A sociological approach*. Polity Press.
- Brems, E., Lavrysen, L., & Verdonck, L. (2019). Universities as human rights actors. *Journal of Human Rights Practice*, 11(1), 229–238.
- Buzzi, C. (2017). The human rights report as a discursive genre: Evolving discourses in human rights activism in Myanmar/Burma 1988–2011. *Alternative*, 41(4), 214–230.
- Carter, R. (2023). Censorship and suppression: The state of free speech in Myanmar. *Journal of Southeast Asian Studies*, 54(2), 257–275.
<https://doi.org/10.1017/S0022463423000173>

- Cheesman, N. (2015). *Opposing the rule of law*. Cambridge University Press.
- Crouch, M. (2017). The everyday emergency: Between the constitution and the code of criminal procedure in Myanmar. In A. Harding & K. K. Oo (Eds.), *Constitutionalism and legal change in Myanmar* (pp. xx-xx). Bloomsbury Publishing.
- Green, A. (2019). Ethnic cleansing and genocide: The Rohingya crisis in Myanmar. *Journal of Genocide Research*, 21(3), 345-366. <https://doi.org/10.1080/14623528.2019.1651120>
- James, H. (2006). *Security and sustainable development in Myanmar*. Routledge.
- Liljeblad, J. (2017). The efficacy of human rights institutions seen in context: Lessons from the Myanmar Human Rights Commission. *Yale Human Rights and Development Journal*, 19, 70–86.
- Liu, Y. (2022). Freedom of expression in Myanmar: Repression and resistance post-coup. *International Journal of Human Rights*, 26(4), 589-609. <https://doi.org/10.1080/13642987.2022.2076110>
- MacLean, K. (2022). *Crimes in archival form: Human rights, fact production, and Myanmar*. University of California Press.
- Matelski, M. (2016). *Constructing civil society in Myanmar: Struggles for local change and global recognition* (Doctoral thesis). Vrije Universiteit Amsterdam.
- McGonigle Leyh, B. (2016). Nuremberg's legacy on transitional justice: Prosecutions are here to stay. *Washington University Global Studies Law Review*, 15, 559–574.
- McGonigle Leyh, B. (2021). The role of universities and law schools in documenting serious international crimes and advancing the rule of law. *Utrecht Law Review*, 17(2), 87–101.
- Meernik, J., Aloisi, R., Sowell, M., & Nichols, A. (2012). The impact of human rights organisations in naming and shaming campaigns. *Journal of Conflict Resolution*, 56(2), 233–256.
- O'Neill, D. (2020). The Rohingya crisis: A review of human rights violations and the international response. *Human Rights Quarterly*, 42(3), 657-678. <https://doi.org/10.1353/hrq.2020.0034>
- Pedersen, M. (2008). *Promoting human rights in Burma: A critique of Western sanctions policy*. Rowman & Littlefield Publishers.
- Public International Law and Policy Group (PILPG). (2018). *Report: Documenting atrocity crimes committed against the Rohingya in Myanmar's Rakhine State*. PILPG.
- Renshaw, C. M. (2017). Human rights under the new regime. In A. Harding & K. K. Oo (Eds.), *Constitutionalism and legal change in Myanmar* (pp. xx-xx). Bloomsbury Publishing.
- Simpson, A., & Farrelly, N. (2020). The Rohingya crisis and questions of accountability. *Australian Journal of International Affairs*, 74(5), 486–494.

- Stan, L. (2015). Vigilante justice and unofficial truth projects. In L. Stan & N. Nedelsky (Eds.), *Post-communist transitional justice: Lessons from twenty-five years of experience* (pp. 276–295). Cambridge University Press.
- Stavrou, K. (2021). Civil society and the IIMM in the investigation and prosecution of the crimes committed against the Rohingya. *Utrecht Journal of International and European Law*, 36(1), 95–113.
- Turner, R. (2020). Human rights violations in Myanmar's ethnic states: A case study of Kachin and Shan. *Asian Ethnicity*, 21(2), 251-270.
<https://doi.org/10.1080/14631369.2020.1746130>
- Williams, D. C. (2012). Changing Burma from without: Political activism among the Burmese diaspora. *Indiana Journal of Global Legal Studies*, 19(1), 121–142.
- Williams, J. (2021). Internal displacement and human rights in Myanmar: The cases of Kachin and Shan. *Refugee Studies Quarterly*, 40(3), 345-367.
<https://doi.org/10.1017/fsq.2021.9>

Journal of Asia Social Science Studies Original Article

Received: 1 December 2024 Revised: 18 December 2024 Accepted: 26 December 2024

ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในประเทศอินเดีย

The problem of economic inequality in India

สันติ เพี้ยเมือง¹

Santi Phiamueang

บทคัดย่อ

ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในประเทศอินเดียเป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงขึ้นในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา แม้ว่าประเทศอินเดียจะมีการเติบโตทางเศรษฐกิจที่โดดเด่นในด้านต่างๆ แต่ผลประโยชน์จากการเติบโตดังกล่าวกลับไม่ถูกกระจายอย่างทั่วถึง ความเหลื่อมล้ำมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ โดยทำให้กลุ่มคนรวยและชนชั้นกลางมีโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีกว่า ในขณะที่ประชากรในชนบทและกลุ่มชนเผ่าพื้นเมืองยังคงประสบปัญหาการขาดแคลนโอกาสและทรัพยากรพื้นฐาน เช่น การศึกษา การสาธารณสุข และงานที่มีคุณภาพ การลดความเหลื่อมล้ำในประเทศอินเดียจึงต้องการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งรัฐบาล ภาคธุรกิจ และประชาชน เพื่อสร้างความเท่าเทียมทางสังคมและเศรษฐกิจในระยะยาว การพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและการปฏิรูประบบโครงสร้างพื้นฐานสามารถช่วยให้ประเทศบรรลุเป้าหมายในการลดช่องว่างทางเศรษฐกิจและสร้างสังคมที่เท่าเทียมและมีความยั่งยืนมากขึ้น การสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจในชนบท และการปรับปรุงบริการสาธารณสุขให้เข้าถึงได้ทุกกลุ่มประชากร ที่มีโครงสร้างสังคมที่มุ่งเน้นการกระจายรายได้และการเข้าถึงบริการพื้นฐานอย่างเท่าเทียม

คำสำคัญ: ปัญหา ,ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ,ประเทศอินเดีย

¹ นักวิชาการอิสระ ; independent Scholar,Thailand

Corresponding author, e-mail: santiphiamueang @gmail.com,Tel. 081-2354781

Abstract

Economic inequality in India has become a growing problem over the past decades. Despite India's remarkable economic growth across various dimensions, the benefits of this growth have not been equally distributed. Inequality has profound effects on the country's economy, society and politics, giving the rich and middle class better economic opportunities while the rural and tribal populations continue to face shortages of basic opportunities and resources such as education, healthcare and quality jobs. Reducing inequality in India requires a concerted effort from all sectors – government, business and the general public – to achieve long-term social and economic equality. Sustainable economic development and infrastructure reforms can help the country achieve its goal of narrowing the economic gap and creating a more equitable and sustainable society. Creating rural economic opportunities and improving healthcare services to make them accessible to all groups of people, with a social structure that focuses on equal income distribution and access to basic services.

Keywords: Problem, Economic inequality, India

1.บทนำ

ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจเป็นหนึ่งในปัญหาเชิงโครงสร้างที่สำคัญของประเทศต่างๆทั่วโลก ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาการที่ยั่งยืน ในประเทศอินเดียปัญหานี้ไม่ได้เป็นเพียงความแตกต่างในระดับรายได้ แต่ยังเกี่ยวข้องกับการกระจายทรัพยากร โอกาส และความมั่งคั่งในสังคมที่ไม่สมดุล (Piketty & Saez, 2014) ซึ่งในกรณีของประเทศไทย ความเหลื่อมล้ำนี้มีรากฐานมาจากประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจที่ซับซ้อน

จากข้อมูลของธนาคารโลก(World Bank, 2020) และรายงานของOxfam (2022) ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่อันดับห้าในโลก แต่กลับมีระดับความเหลื่อมล้ำสูงที่สุดแห่งหนึ่งของโลก คนรวย 1% แรกของประเทศอินเดียถือครองความมั่งคั่งกว่า 40.5% ของทรัพยากรทั้งหมดในประเทศ ในขณะที่คนจนที่สุด 50% มีส่วนแบ่งเพียง 13% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ช่องว่างดังกล่าวเป็นผลจากทั้งโครงสร้างเศรษฐกิจและนโยบายที่ไม่สมดุล ซึ่งไม่ได้เอื้อให้เกิดการพัฒนาอย่างทั่วถึง

ประวัติศาสตร์ของความเหลื่อมล้ำในประเทศอินเดียถูกฝังรากลึกเป็นผลมาจากระบบวรรณะ (Caste System) ซึ่งจัดระเบียบสังคมให้มีการแบ่งชนชั้นโดยกำเนิดส่งผลกระทบต่อสถานะทางสังคมของประชาชนแทบทั้งหมดโดยเฉพาะชนชั้นที่ถูกจัดอยู่ในวรรณะที่ต่ำที่ถูกกีดกันจากการศึกษา อาชีพ ส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ในเวลาต่อมา แม้รัฐธรรมนูญประเทศอินเดียในปัจจุบันจะยกเลิกวรรณะอย่างเป็นทางการตั้งแต่ปี 1950 แต่ในทางปฏิบัติ ความไม่เท่าเทียมที่เกิดจากระบบนี้ยังคงดำเนินต่อไป โดยเฉพาะในชนบทที่การเข้าถึงทรัพยากร การศึกษา และที่ดินยังขึ้นอยู่กับวรรณะหรือสถานะทางสังคม (Drèze & Sen, 2013)

ในมิติทางเศรษฐกิจโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยในยุคหลังได้รับเอาแนวทางเศรษฐกิจเสรีนิยมเข้ามาปรับใช้ตั้งแต่ปีค.ศ. 1991 ซึ่งส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตในอัตราที่สูง แต่กลับทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำที่รุนแรงขึ้น การเปิดเสรีทางเศรษฐกิจเอื้อให้กลุ่มทุนขนาดใหญ่ได้รับผลประโยชน์สูงสุด ในขณะที่

ที่กลุ่มแรงงานและเกษตรกรยังคงติดอยู่ในวงจรความยากจนเช่นเดิม (Bhalla, 2021) การเติบโตดังกล่าวยังไม่สามารถแก้ไขความยากจนในระดับรากฐานได้ เพราะการพัฒนาประเทศมุ่งเน้นไปที่ภาคอุตสาหกรรมและบริการในเมืองใหญ่มากกว่า ในขณะที่ภาคเกษตรกรรมที่เป็นแหล่งจ้างงานหลักของประชากรส่วนใหญ่ไม่ได้ประโยชน์

นอกจากนี้การเข้าถึงการศึกษาและบริการสุขภาพยังเป็นปัจจัยที่ชัดเจนในการสะท้อนความเหลื่อมล้ำในประเทศอินเดีย ตามรายงานของ UNESCO (2021) ประชากรในพื้นที่ชนบทและกลุ่มชนเผ่า (Scheduled Tribes) มักไม่ได้รับโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งส่งผลกระทบต่อโอกาสในการทำงานและการสร้างรายได้ในระยะยาว ขณะเดียวกันระบบสาธารณสุขในอินเดียยังคงมีความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่เมืองและชนบท โดยประชากรในชนบทส่วนใหญ่ต้องพึ่งพาบริการสุขภาพที่มีคุณภาพต่ำและมีค่าใช้จ่ายสูงเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ของพวกเขา

ผลกระทบจากความเหลื่อมล้ำในอินเดียไม่ได้จำกัดอยู่แค่ในด้านเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อมิติทางสังคมและการเมืองอีกด้วย ความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจได้ก่อให้เกิดความขัดแย้งในสังคม เช่นการลุกฮือของกลุ่มแรงงานและการประท้วงในพื้นที่ชนบทที่ประสบปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรและโอกาส (Chancel & Piketty, 2019) นอกจากนี้ความเหลื่อมล้ำยังส่งผลกระทบต่อมิติทางการเมือง ทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจในรัฐบาลและสถาบันทางการเมือง เนื่องจากประชาชนมองว่าผู้นำทางการเมืองมักมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกลุ่มทุนใหญ่มากกว่าประชาชนทั่วไป

การแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำ แม้ว่ารัฐบาลประเทศอินเดียจะดำเนินนโยบายต่าง ๆ เพื่อบรรเทาความเหลื่อมล้ำ เช่นโครงการสวัสดิการสังคม การศึกษาแบบบังคับ และการส่งเสริมการจ้างงานในชนบท แต่นโยบายเหล่านี้ยังขาดการบูรณาการและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ผลลัพธ์คือทรัพยากรไม่สามารถกระจายไปถึงกลุ่มประชากรเป้าหมายได้อย่างเต็มที่ (Singh, 2020) ส่งผลให้ความเหลื่อมล้ำยังคงอยู่

บทความจะแสดงถึงความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในประเทศอินเดียที่ไม่ใช่เพียงการวิเคราะห์ตัวเลขหรือข้อมูลทางเศรษฐกิจ แต่ต้องมองในมิติที่กว้างขึ้นรวมถึงปัจจัยทางสังคม ประวัติศาสตร์ และการเมืองที่เกี่ยวข้อง การศึกษาในเรื่องเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญทั้งในแง่ของการกำหนดนโยบายและการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยบทความนี้จะแสดงการวิเคราะห์สถานการณ์ สาเหตุ และผลกระทบของความเหลื่อมล้ำในประเทศอินเดีย รวมถึงเสนอแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมตามลำดับ

2.สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในประเทศอินเดีย

ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในประเทศอินเดียเป็นประเด็นสำคัญที่สะท้อนถึงปัญหาเชิงโครงสร้างในสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ แม้จะมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา แต่ช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจนกลับเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ การพัฒนาทางเศรษฐกิจไม่ได้กระจายผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมในระดับภูมิภาคหรือในกลุ่มประชากรที่แตกต่างกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดของระบบเศรษฐกิจและการจัดการทรัพยากรในประเทศประเทศอินเดีย

การชี้ให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำจากข้อมูลสถิติและข้อมูลพื้นฐาน ประเทศอินเดียถือเป็นหนึ่งในประเทศที่มีการกระจายความมั่งคั่งที่ไม่เท่าเทียมกันมากที่สุดในโลก ตามรายงานของ Oxfam (2022) พบว่าในปี 2021 คนที่มีรายได้มากที่สุด 10% ในอินเดียครอบครองทรัพย์สินถึง 77% ของทรัพยากรทั้งหมด ขณะที่ประชากร 50% ที่มีรายได้น้อยที่สุดกลับมีทรัพย์สินรวมกันไม่ถึง 5% ของทรัพยากรทั้งหมด (Oxfam, 2022, p. 4) การกระจายรายได้ที่ไม่สมดุลนี้ชี้ให้เห็นถึงความล้มเหลวในการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับประชากรส่วนใหญ่ นอกจากนี้เมื่อใช้ดัชนีจีนิ (Gini Index) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์การกระจายรายได้พบว่า

ประเทศอินเดียมีค่า Gini Index อยู่ที่ 35.7 ในปี 2020 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศในเอเชียใต้ ค่า Gini Index ที่สูงนี้สะท้อนถึงปัญหาการกระจุกตัวของรายได้และทรัพยากรในมือของกลุ่มคนเพียงไม่กี่คน (World Bank, 2020, p. 19)

ความไม่เท่าเทียมกันส่งผลให้เกิดความแตกต่างระหว่างชนชั้นและภูมิภาค ในแง่ของภูมิภาค ประเทศอินเดียมีความหลากหลายอย่างมากในระดับการพัฒนาและความมั่งคั่งของแต่ละพื้นที่ โดยในรัฐที่มีเศรษฐกิจเจริญเติบโต เช่นรัฐมหาราษฏระ (Maharashtra) และรัฐकर्णाฏกะ (Karnataka) จะมีผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ต่อหัวสูงกว่ารัฐที่มีความยากจนกว่า เช่นรัฐพิหาร (Bihar) และรัฐอุตตรประเทศ (Uttar Pradesh) ถึงสามถึงสี่เท่า (Drèze & Sen, 2013, p. 54) ความแตกต่างนี้เกิดจากการลงทุนที่ไม่สมดุลระหว่างรัฐ การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน และการบริหารจัดการที่ไม่ทั่วถึง

ในระดับสังคมระบบวรรณะ (Caste System) มีบทบาทสำคัญในการกำหนดโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศอินเดีย แม้ว่ากฎหมายจะยกเลิกการปฏิบัติตามระบบวรรณะ แต่ในทางปฏิบัติ กลุ่มวรรณะต่ำและชนเผ่าดั้งเดิม (Scheduled Tribes) ยังคงประสบกับการกีดกันในด้านการศึกษา การจ้างงาน และการเข้าถึงทรัพยากร นอกจากนี้ อัตราความยากจนในกลุ่มเหล่านี้ยังสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ (Drèze & Sen, 2013, p. 66)

การเติบโตทางเศรษฐกิจของอินเดียหลังการปฏิรูปเศรษฐกิจในปี 1991 ซึ่งเน้นการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ ได้แสดงให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นของอัตราการเติบโตอย่างน่าประทับใจ อย่างไรก็ตาม การเติบโตนี้กลับไม่สามารถลดความเหลื่อมล้ำในระยะยาวได้ รายงานของBhalla (2021) ระบุว่า การเติบโตของ GDP ส่วนใหญ่เกิดจากภาคบริการและอุตสาหกรรมในเมืองใหญ่ ขณะที่ภาคเกษตรกรรมซึ่งเป็นแหล่งจ้างงานหลักของประชากรมากกว่า 50% ยังคงอยู่ในสภาพล้าหลัง (Bhalla, 2021, p. 112) ความเหลื่อมล้ำนี้ยังปรากฏในโครงสร้างการจ้างงาน โดยแรงงานที่มีทักษะและการศึกษาสูงสามารถเข้าถึงงานที่มีค่าตอบแทนสูงในเมืองใหญ่ได้ ในขณะที่แรงงานที่ขาดการศึกษาและทักษะยังคงถูกจำกัดอยู่ในงานที่มีรายได้ต่ำและไม่มั่นคง เช่น การเกษตรและงานรับจ้างทั่วไป (Chancel & Piketty, 2019, p. S40)

นอกจากนี้ประเทศอินเดียยังเผชิญกับความเหลื่อมล้ำในหลายมิติ โดยเฉพาะในด้านรายได้ การศึกษา และสุขภาพ จากข้อมูลของUNESCO(2021)พบว่าการเข้าถึงการศึกษาในอินเดียยังไม่เท่าเทียมกัน โดยประชากรในชนบทและกลุ่มวรรณะต่ำมีอัตราการศึกษิต่ำกว่าประชากรในเมืองใหญ่หรือกลุ่มชนชั้นกลาง (UNESCO, 2021, p. 38) ในด้านสุขภาพ การเข้าถึงบริการสุขภาพที่มีคุณภาพยังเป็นปัญหาใหญ่ โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทที่มีการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานทางการแพทย์ต่ำกว่ามาตรฐาน

ความเหลื่อมล้ำบางส่วนเกิดจากปัจจัยระดับโลก โดยได้รับอิทธิพลจากกระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงของตลาดโลก การเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุนทำให้ประเทศอินเดียสามารถดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศได้มากขึ้น แต่ผลประโยชน์ส่วนใหญ่กลับกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ ขณะที่เกษตรกรและแรงงานในชนบทกลับได้รับผลกระทบน้อยมาก (Singh, 2020, p. 19)

3.สาเหตุของความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของประเทศอินเดีย

ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในประเทศอินเดียเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการผสมผสานระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง การทำความเข้าใจสาเหตุเหล่านี้จะละเอียดเป็นสิ่งสำคัญ เพราะช่วยให้สามารถกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการลดความเหลื่อมล้ำ ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในประเทศอินเดีย อาจสรุปจำแนกเป็น 4 ปัจจัยคือ

1. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ความไม่เท่าเทียมในประเทศอินเดียมีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากโครงสร้างเศรษฐกิจที่ไม่สมดุล โดยประเทศอินเดียมุ่งเน้นการพัฒนาภาคบริการและอุตสาหกรรมในเขตเมือง ซึ่งส่งผลให้เกิดช่องว่างระหว่างชนบทและเมือง จากข้อมูลของ Bhalla (2021) พบว่าประมาณ 60% ของประชากรในอินเดียยังคงพึ่งพาภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก แต่ภาคเกษตรกรรมกลับมีส่วนแบ่งผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติเพียง 17% เท่านั้น (Bhalla, 2021, p. 98) สาเหตุหลักมาจากการขาดการลงทุนในเทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ชนบท ทำให้แรงงานในภาคนี้ขาดโอกาสในการพัฒนาศักยภาพ นอกจากนี้ความไม่เท่าเทียมยังเกิดจากการกระจุกตัวของทรัพยากรทางเศรษฐกิจและที่ดินในมือของกลุ่มคนเพียงไม่กี่คน ประวัติศาสตร์การจัดสรรที่ดินในยุคอาณานิคมทำให้ชนชั้นสูงบางกลุ่มสามารถควบคุมที่ดินขนาดใหญ่ ขณะที่เกษตรกรรายย่อยกลับไม่มีสิทธิ์ในการเป็นเจ้าของที่ดิน (Drèze & Sen, 2013, p. 44) แม้ว่ารัฐบาลจะมีนโยบายปฏิรูปที่ดิน แต่การดำเนินการกลับล่าช้าและไม่มีประสิทธิภาพ

2. ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม

โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบวรรณะและชนชั้น ระบบวรรณะ (Caste System) มีบทบาทสำคัญในการจำกัดโอกาสทางเศรษฐกิจของกลุ่มประชากรบางกลุ่ม แม้ว่ารัฐธรรมนูญของประเทศอินเดียจะได้ยกเลิกระบบวรรณะในปี 1950 แต่ในทางปฏิบัติกลุ่มวรรณะต่ำและชนเผ่าดั้งเดิม (Scheduled Tribes) ยังคงเผชิญกับการเลือกปฏิบัติในด้านการศึกษาและการจ้างงาน ตัวอย่างเช่นรายงานจาก National Sample Survey Office (NSSO) พบว่าอัตราการว่างงานในกลุ่มวรรณะต่ำสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศถึงสองเท่า (NSSO, 2019, p. 62) นอกจากนี้ ความไม่เท่าเทียมระหว่างเพศยังเป็นปัจจัยสำคัญในประเทศอินเดีย โดยผู้หญิงมักมีโอกาสนในการเข้าถึงการศึกษาและงานที่มีรายได้สูงน้อยกว่าผู้ชาย รายงานจาก World Economic Forum (2022) ระบุว่าประเทศอินเดียอยู่ในอันดับที่ 135 จาก 146 ประเทศในดัชนีความเท่าเทียมทางเพศ (World Economic Forum, 2022, p. 29)

3. ปัจจัยทางการเมือง

การกำหนดนโยบายทางการเมืองในประเทศอินเดียมักมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนกลุ่มทุนใหญ่ โดยการบริจาคเงินจากกลุ่มทุนให้กับพรรคการเมืองเป็นเรื่องที่พบเห็นได้ทั่วไป นโยบายหลายอย่างถูกสร้างขึ้นเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มเหล่านี้ เช่นการลดภาษีสำหรับบริษัทขนาดใหญ่หรือการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ (Singh, 2020, p. 34) นอกจากนี้ความล้มเหลวของนโยบายสวัสดิการที่มาจากภาคการเมืองยังส่งผลกระทบต่ออัตราการลดความเหลื่อมล้ำ แม้ว่ารัฐบาลจะมีโครงการสวัสดิการ เช่น Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Act (MGNREGA) ที่มุ่งหวังจะสร้างงานในชนบท แต่การบริหารจัดการและการกระจายทรัพยากรกลับไม่เป็นไปตามเป้าหมาย โดยรายงานจาก Comptroller and Auditor General of India (CAG) ระบุว่าประมาณ 30% ของงบประมาณสำหรับโครงการนี้ถูกใช้อย่างไม่มีประสิทธิภาพ (CAG, 2021, p. 21)

4. ปัจจัยภายนอก

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลกระทบจากโลกาภิวัตน์มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศอินเดีย อย่างไรก็ตามผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นมักจะถูกกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มที่มีทักษะและทุน ขณะที่กลุ่มแรงงานไร้ทักษะในชนบทกลับต้องเผชิญกับความท้าทายจากการเปิดเสรีทางการค้าและการย้ายฐานการผลิตไปยังพื้นที่อื่น (Chancel & Piketty, 2019, p. S45) การเคลื่อนย้ายทุนยังส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตลาดแรงงาน โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงในตลาดแรงงานโลก เช่นการเพิ่มขึ้นของงานในภาคเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) และบริการทางการเงินซึ่งส่งผลให้แรงงานในเมืองที่มีการศึกษาได้รับประโยชน์มากกว่ากลุ่มแรงงานในชนบทที่ขาดทักษะที่จำเป็น (UNESCO, 2021, p. 48)

4.ผลกระทบของความเหลื่อมล้ำต่อสังคม

ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในประเทศอินเดียส่งผลกระทบต่อสิ่งที่ลึกซึ้งทั้งในมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของการพัฒนาประเทศ การทำความเข้าใจผลกระทบเหล่านี้อย่างละเอียดจะช่วยให้เห็นภาพรวมของปัญหา และสามารถวางแผนแนวทางแก้ไขได้อย่างเหมาะสม

ความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวม ทำให้การบริโภคและการเติบโตทางเศรษฐกิจลดลง เนื่องจากความไม่เท่าเทียมทางรายได้ทำให้ประชากรส่วนใหญ่ขาดกำลังซื้อ ซึ่งจำกัดการบริโภคภายในประเทศ จากรายงานของ Credit Suisse (2021) พบว่าประมาณ 50%ของประชากรในประเทศอินเดียมีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 20,000 รูปีต่อปี ซึ่งไม่เพียงพอสำหรับการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน (Credit Suisse, 2021, p. 29) การลดลงของการบริโภคในภาคประชาชนนี้ทำให้เศรษฐกิจของอินเดียต้องพึ่งพาการส่งออกและการลงทุนจากต่างประเทศอย่างมาก ส่งผลให้เกิดความเปราะบางทางเศรษฐกิจในระยะยาว

ความเหลื่อมล้ำยังส่งผลให้เกิดความไม่สมดุลในการลงทุน โดยการลงทุนมักจะกระจุกตัวอยู่ในเมืองใหญ่ ขณะที่พื้นที่ชนบทซึ่งมีประชากรมากกว่าครึ่งหนึ่งของประเทศกลับถูกมองข้าม รายงานจากธนาคารโลก (2020) ชี้ให้เห็นว่าเพียง 25% ของงบประมาณการพัฒนาประเทศถูกจัดสรรให้กับพื้นที่ชนบท แม้ว่าชนบทจะเป็นที่อยู่อาศัยของประชากรประมาณ 69% ของประเทศ (World Bank, 2020, p. 45) การมองข้ามนี้ทำให้การพัฒนาในชนบทชะงักงันและลดโอกาสทางธุรกิจ ความเหลื่อมล้ำยังทำให้ผู้ประกอบการรายย่อยในชนบทหรือกลุ่มที่เปราะบางมีโอกาสเข้าถึงเงินทุนและตลาดที่เหมาะสมได้น้อยลง การศึกษาของ Banerjee และ Duflo (2019) พบว่าแรงงานในชนบทต้องเผชิญกับข้อจำกัดในระบบสินเชื่อที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งทำให้พวกเขาไม่สามารถเริ่มต้นหรือขยายธุรกิจได้ (Banerjee & Duflo, 2019, p. 108)

ผลกระทบต่อสังคมของความเหลื่อมล้ำเป็นสาเหตุสำคัญที่นำไปสู่ความยากจนและความไม่มั่นคง โดยเฉพาะในประเทศอินเดียที่ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจยังคงเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ความยากจนยังคงอยู่ แม้ว่าจะมีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา แต่กลุ่มชนเผ่าดั้งเดิมและวรรณะต่ำยังคงมีอัตราความยากจนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศถึงสามเท่า (Drèze & Sen, 2013, p. 66) ความยากจนนี้ทำให้กลุ่มที่เปราะบางต้องพึ่งพาการทำงานในระบบเศรษฐกิจนอกระบบ ซึ่งขาดความมั่นคงและสวัสดิการที่เหมาะสม ส่งผลให้พวกเขาขาดโอกาสในการศึกษา

ความเหลื่อมล้ำในอินเดียยังมีผลกระทบอย่างมากต่อการเข้าถึงการศึกษา โดยเฉพาะในกลุ่มชนบทและวรรณะต่ำ รายงานจากองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือ UNESCO (2021) ระบุว่าประมาณ 35% ของเด็กในชนบทที่มีอายุระหว่าง 6-14 ปีไม่ได้เข้าเรียนในโรงเรียน เนื่องจากครอบครัวขาดทรัพยากรในการสนับสนุนการศึกษา (UNESCO, 2021, p. 43) การขาดโอกาสนี้ทำให้คนรุ่นใหม่ติดอยู่ในวงจรความยากจน ซึ่งส่งผลทางอ้อมต่อการเสื่อมถอยของสังคม นอกจากนี้ความเหลื่อมล้ำยังส่งผลกระทบต่อความไว้วางใจในสถาบันทางสังคมและทำให้เกิดความขัดแย้งในระดับชุมชน การเลือกปฏิบัติในด้านการจ้างงานและการเข้าถึงทรัพยากรต่าง ๆ ทำให้เกิดปัญหาที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้นในสังคม.

ความเหลื่อมล้ำยังสร้างผลกระทบทางการเมือง ทำให้เกิดความเสื่อมถอยของประชาธิปไตย ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจทำให้เกิดช่องว่างระหว่างกลุ่มชนชั้นนำทางเศรษฐกิจกับกลุ่มประชากรส่วนใหญ่ ซึ่งลดโอกาสของประชาชนในการมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาธิปไตย การบริจาคนโยบายพรรคการเมืองจากกลุ่มทุนใหญ่ยังช่วยสร้างอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย และส่งผลเพิ่มความลำเอียงในนโยบายเศรษฐกิจ (Chancel & Piketty, 2019, p. S52) ทำให้ความเหลื่อมล้ำยิ่งยากจะแก้ไข บางครั้งทำให้เป็นชนวนความรุนแรงทางการเมือง ความเหลื่อมล้ำยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความรุนแรงทางการเมือง เช่นการ

ประท้วงและการเคลื่อนไหวของกลุ่มที่ถูกกีดกัน ความล้มเหลวในการจัดการทรัพยากรอย่างยุติธรรมทำให้เกิดการก่อกวนในหลายพื้นที่ เช่น กลุ่มชนเผ่าที่ต่อต้านการยึดที่ดินเพื่อโครงการพัฒนา (Drèze & Sen, 2013, p. 73)

ความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างไม่ยั่งยืน กลุ่มคนที่มีฐานะดีมักเข้าถึงทรัพยากรได้ง่ายและใช้มันอย่างฟุ่มเฟือย ในขณะที่กลุ่มคนยากจนที่ต้องพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการดำรงชีวิตกลับทำให้เกิดการเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็ว ตัวอย่างเช่นการตัดไม้ทำลายป่าเพื่อขยายพื้นที่เมืองใหญ่ส่งผลกระทบต่อชุมชนชนเผ่าที่อาศัยอยู่ในป่า (Banerjee & Duflo, 2019, p. 150) ซึ่งทำให้กลุ่มนี้มีความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะกลุ่มประชากรที่ยากจนที่มักจะเป็นกลุ่มแรกที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น การสูญเสียพื้นที่เกษตรกรรมหรือการเพิ่มขึ้นของภัยธรรมชาติ ความไม่เท่าเทียมนี้ทำให้พวกเขาขาดทรัพยากรและเครือข่ายที่จำเป็นในการปรับตัวต่อสถานการณ์ (World Bank, 2020, p. 52)

5.แนวทางแก้ไขปัญหาค่าความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ

การจัดการกับปัญหาค่าความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในประเทศอินเดียจำเป็นต้องอาศัยแนวทางเชิงนโยบายและการปฏิรูปในหลากหลายด้าน โดยเน้นไปที่การลดช่องว่างทางเศรษฐกิจ การเสริมสร้างโครงสร้างสังคม และการพัฒนาความยั่งยืน แนวทางที่น่าเสนอควรมุ่งเน้นทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

การใช้กลไกการปฏิรูปเศรษฐกิจ เช่น การกระจายรายได้ผ่านการจัดเก็บภาษีที่เป็นธรรม เป็นหนึ่งในแนวทางสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำ โดยเฉพาะการปรับปรุงระบบภาษีให้มีความเป็นธรรมมากขึ้น ประเทศอินเดียควรพิจารณาเพิ่มอัตราภาษีสำหรับกลุ่มผู้มีรายได้สูงและธุรกิจขนาดใหญ่ พร้อมทั้งปรับปรุงการเก็บภาษีจากทรัพย์สินและมรดก เพื่อสร้างรายได้ที่เพียงพอในการสนับสนุนโครงการสวัสดิการสังคม (OECD, 2022, p. 35) การวิจัยโดย Chancel และ Piketty (2019) แสดงให้เห็นว่าอัตราภาษีที่สูงขึ้นในประเทศสแกนดิเนเวียมีประสิทธิภาพในการลดช่องว่างทางรายได้ (Chancel & Piketty, 2019, p. S50)

นอกจากนี้ รัฐควรเพิ่มการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานในชนบท เช่น ระบบชลประทาน การขนส่ง และไฟฟ้า เพื่อกระตุ้นการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ชนบทและลดการพึ่งพาเกษตรกรรม ตัวอย่างเช่นโครงการ BharatNet ที่มุ่งเชื่อมโยงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในหมู่บ้านชนบทมีศักยภาพในการเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจ (World Bank, 2020, p. 42) สุดท้ายรัฐควรส่งเสริมธุรกิจรายย่อย การสนับสนุนธุรกิจขนาดเล็กและผู้ประกอบการในชนบทสามารถช่วยลดความเหลื่อมล้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดตั้งกองทุนสนับสนุนสินเชื่อที่ไม่มีดอกเบี้ยสำหรับผู้ประกอบการในกลุ่มเปราะบาง เช่นโครงการ MUDRA ของประเทศอินเดีย มีส่วนช่วยกระตุ้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจในระดับรากหญ้า (Bhalla, 2021, p. 67)

การลดความเหลื่อมล้ำผ่านการพัฒนาการศึกษาและสาธารณสุข การเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ รัฐบาลควรปรับปรุงระบบการศึกษาภาคบังคับ โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทและกลุ่มประชากรที่มีความเสี่ยง การเพิ่มงบประมาณสนับสนุนโรงเรียนรัฐบาลและโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนจะช่วยลดอัตราการออกกลางคันและเพิ่มโอกาสในการศึกษาต่อ (UNESCO, 2021, p. 55) นอกจากนี้ การพัฒนาการศึกษาด้านเทคนิคและอาชีวศึกษาก็มีความสำคัญ การส่งเสริมการศึกษาด้านนี้สำหรับเยาวชนในชนบทจะช่วยเสริมสร้างทักษะและเพิ่มโอกาสในการทำงานในภาคอุตสาหกรรมและบริการ เช่น โครงการ Skill India Initiative ที่ได้ช่วยฝึกทักษะให้กับแรงงานรุ่นใหม่หลายล้านคน (Government of India, 2020, p. 32) รัฐบาลควรปรับปรุงบริการสาธารณสุข เนื่องจากการเข้าถึงบริการสาธารณสุขเป็นปัจจัยสำคัญในการลดความ

เหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ รัฐบาลควรขยายโครงการประกันสุขภาพ เช่น Ayushman Bharat เพื่อให้ครอบคลุมประชากรในชนบทและกลุ่มวรรณะต่ำ (Singh, 2020, p. 40)

การปฏิรูปทางสังคมเพื่อยุติการเลือกปฏิบัติตามวรรณะและเพศนั้น รัฐบาลควรดำเนินการอย่างเข้มงวดเพื่อป้องกันการเลือกปฏิบัติในสถานที่ทำงานและระบบการศึกษา โดยอาจพิจารณากำหนดโควตาสำหรับกลุ่มวรรณะต่ำในทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ (Drèze & Sen, 2013, p. 81) นอกจากนี้การสร้างความรู้ในสังคมก็มีความสำคัญ โดยการจัดโครงการรณรงค์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและความเท่าเทียม เช่นโครงการ Beti Bachao Beti Padhao ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมสิทธิของเด็กหญิงในประเทศอินเดีย ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางสังคม (UNICEF, 2021, p. 24)

การปฏิรูปทางการเมือง โดยเฉพาะการเพิ่มความโปร่งใสในกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยลดการเอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มทุน การจัดตั้งหน่วยงานอิสระเพื่อตรวจสอบการใช้เงินทุนในโครงการพัฒนาจะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นของประชาชน (CAG, 2021, p. 18) นอกจากนี้การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนก็เป็นสิ่งที่รัฐบาลควรให้ความสำคัญ โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ เช่นการจัดทำประชามติเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายเศรษฐกิจ และการเสริมสร้างบทบาทขององค์กรประชาสังคมในกระบวนการพัฒนายังเป็นอีกหนึ่งแนวทางที่มีประสิทธิภาพ (World Bank, 2020, p. 50)

รัฐต้องมีมาตรการรับมือกับผลกระทบจากโลกาภิวัตน์ตติยโดยเฉพาะการปรับตัวของตลาดแรงงาน ประเทศอินเดียควรลงทุนในการพัฒนาทักษะแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลก เช่นการฝึกอบรมในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและปัญญาประดิษฐ์ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน (Banerjee & Duflo, 2019, p. 140) ส่งเสริมการพัฒนาการค้าภายในประเทศ การส่งเสริมการค้าภายในประเทศ เช่นการพัฒนาตลาดท้องถิ่นและโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งจะช่วยลดการพึ่งพาการส่งออกและสร้างเศรษฐกิจที่ยั่งยืน (Chancel & Piketty, 2019, p. S54)

สรุป

ความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจในประเทศอินเดียเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนและลึกซึ้ง ซึ่งเกิดจากปัจจัยทางประวัติศาสตร์ สังคม และเศรษฐกิจที่ผสมผสานกันมาเป็นเวลานาน แม้ว่าอินเดียจะมีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา แต่ผลประโยชน์จากการเติบโตนี้ก็กลับไม่ถูกกระจายอย่างทั่วถึง ส่งผลให้ช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจนขยายตัวอย่างชัดเจน

ในบริบทของการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ความไม่เท่าเทียมในอินเดียมักได้รับการขับเคลื่อนจากการเติบโตในภาคอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมักมุ่งเน้นไปที่เมืองใหญ่ เช่น เดลี มุมไบ และเบงกอล ทำให้พื้นที่ชนบทถูกมองข้ามและกลายเป็นจุดที่มีความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจสูงสุด นอกจากนี้วรรณะทางสังคมและการเลือกปฏิบัติยังเป็นปัจจัยสำคัญที่จำกัดโอกาสของกลุ่มประชากรที่เปราะบาง โดยเฉพาะวรรณะต่ำและชนเผ่าพื้นเมือง ซึ่งสะท้อนถึงความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงทรัพยากรพื้นฐาน และกลายเป็นสาเหตุของความไม่เท่าเทียมในอนาคต

ความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจในประเทศอินเดียมีผลกระทบต่อทุกด้านของสังคม ตั้งแต่เศรษฐกิจที่พึ่งพาการบริโภคของกลุ่มคนร่ำรวย ไปจนถึงการขยายตัวของชุมชนแออัดในเมืองใหญ่ ความไม่เท่าเทียมนี้ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ และมีผลกระทบทางการเมืองที่สำคัญ เนื่องจากประชากรกลุ่มใหญ่ขาดโอกาสในการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจทางการเมือง ซึ่งอาจนำไปสู่การเสื่อมถอยของ

ประชาธิปไตยในระยะยาว การดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังและต่อเนื่องจะช่วยลดความไม่เท่าเทียมและสร้างความยั่งยืนในอนาคตได้ รัฐบาลอินเดียควรให้ความสำคัญกับนโยบายที่สร้างความสมดุลระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้อย่างเท่าเทียม พร้อมทั้งต้องมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง เช่น การเลือกปฏิบัติทางวรรณะและเพศด้วย

เอกสารอ้างอิง

- Banerjee, A., & Duflo, E. (2019). *Poor economics: A radical rethinking of the way to fight Global poverty*. Penguin Books.
- Bhalla, S. (2021). *The struggle for equity in India: Economic and social dimensions*. Oxford University Press.
- Chancel, L., & Piketty, T. (2019). Indian income inequality, 1922–2015: From British Raj to Billionaire Raj? *Review of Income and Wealth*, 65(S1), S33-S62.
- Comptroller and Auditor General of India (CAG). (2021). *Report on implementation of MGNREGA*. New Delhi: CAG.
- Drèze, J., & Sen, A. (2013). *An uncertain glory: India and its contradictions*. Princeton University Press.
- Government of India. (2020). *Skill India initiative: A progress report*. New Delhi: Government of India Press.
- OECD. (2022). *Tax policy reforms in India*. Paris: OECD Publishing.
- Singh, A. (2020). Challenges of policy implementation in addressing inequality in India. *Economic and Political Weekly*, 55(45), 15-21.
- UNESCO. (2021). *Global education monitoring report: Inequalities in access to education*. Paris: UNESCO.
- UNICEF. (2021). *Progress for every child: Beti Bachao Beti Padhao*. New Delhi: UNICEF India.
- World Bank. (2020). *India: Inequality in development*. Washington, DC: World Bank.
- World Economic Forum. (2022). *Global gender gap report*. Geneva: World Economic Forum.
- Credit Suisse. (2021). *Global wealth report*. Zurich: Credit Suisse.

ภาคผนวก

คำแนะนำสำหรับผู้แต่ง

บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ในวารสาร ควรจะมีความเนื้อหาทางวิชาการอยู่ในขอบเขตทางสังคมศาสตร์หรือเกี่ยวเนื่องกับสังคมศาสตร์ หรือเกี่ยวข้องกัสังคม และเป็นบทความจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

1.รูปแบบการเตรียมต้นฉบับของวารสาร ประกอบด้วย

1.1 บทความต้องเป็นตัวพิมพ์ สำหรับบทความภาษาอังกฤษใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดแอเรียล (Arial) ส่วนบทความภาษาไทยใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH-Sarabun-PSK)

1.2 เนื้อหา (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) ให้จัดพิมพ์เป็น 1 คอลัมน์ และจัดพิมพ์เนื้อหาภาษาอังกฤษให้จัดพิมพ์เป็น Single Space

1.3 ถ้ามีรูปภาพ/ตารางประกอบควรมีภาพที่ชัดเจน โดยให้จัดพิมพ์แยกออกจากเนื้อหา และให้ระบุค่าว่า “ภาพที่” จัดกึ่งกลางของหน้ากระดาษได้ภาพ และ “ตารางที่” จัดชิดซ้ายของหน้ากระดาษ บนตาราง ตามด้วยหมายเลขกำกับใช้ตัวอักษรขนาด 16 ตัวหนา แสดงเนื้อหาสำคัญของเรื่องด้วยข้อความที่กะทัดรัด ชัดเจน ส่วนคำอธิบายใช้ตัวอักษรขนาด 16 ตัวปกติ รูปภาพ/ตารางที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วน และเข้าใจได้โดยไม่ต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพ/ตารางทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

1.4 พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษพิมพ์ขนาดเอสี่ (A4) ขนาดของตัวอักษรเท่ากับ 16 ส่วนเลขหน้าขนาด 16 และใส่เลขหน้ากึ่งกลางหน้ากระดาษช่วงบนตั้งแต่ต้นจนจบบทความ โดยมีเนื้อหาบทความรวมบรรณานุกรมควรอยู่ระหว่าง 8-15 หน้า

1.5 การตั้งค่าน้ำกระดาษพิมพ์ให้ห่างจากขอบกระดาษซ้ายกับด้านบน 1 นิ้ว และด้านขวากับด้านล่าง 1 นิ้ว

1.6 การเตรียมข้อมูลต้นฉบับบทความตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้

1.6.1 ชื่อบทความภาษาไทยใช้รูปแบบอักษรขนาด 18 หนา

1.6.2 ชื่อบทความภาษาอังกฤษใช้รูปแบบอักษรขนาด 18 ปกติ

1.6.3 ชื่อผู้เขียน และผู้ร่วมเขียนใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 ปกติ

1.6.4 หัวข้อหลักใช้รูปแบบอักษรขนาด 18 หนา

1.6.5 หัวข้อย่อยใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 หนา

1.6.6 เนื้อเรื่องใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 ปกติ

1.7 ชื่อเรื่องต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้พิมพ์ไว้หน้าแรก

1.8 ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษต้องใส่ให้ครบทุกคนแต่ไม่เกิน 5 คน ชื่อใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 ปกติโดยจัดชิดกันหน้าซ้าย และใส่ Footnote เป็นตัวเลขอารบิกต่อท้ายแต่ละชื่อโดยระบุสังกัด หากเป็นมหาวิทยาลัยให้ระบุ คณะและมหาวิทยาลัย หากเป็นหน่วยงานราชการให้ระบุกรมและกระทรวงที่สังกัด หากเป็นพระสงฆ์ให้ระบุวัดและจังหวัด แต่หากเป็นภาคเอกชนให้ระบุบริษัทหรือองค์กรและจังหวัด

การระบุให้ตรงกับเครื่องหมายที่กำกับไว้ข้างบน โดยให้ระบุเป็นรายบุคคลภาษาไทยและคันด้วย (;) ก่อนระบุเป็นภาษาอังกฤษและระบุ Corresponding author, e-mail:, Tel.ของผู้เขียนหลัก

1.9 บทคัดย่อภาษาไทย และ Abstract ภาษาอังกฤษควรเขียนให้ได้ใจความทั้งหมดของเรื่อง ลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ (Objective) วิธีดำเนินการวิจัย (Methods) ผลการวิจัย (Results) โดยสรุปให้สั้นกะทัดรัด ระหว่าง 250-400 คำ คำสำคัญ (Keywords) ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ ที่ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา และจะปรากฏอยู่ในส่วนท้ายของบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษโดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร และคันด้วยเครื่องหมาย (,)

1.10 การเรียงหัวข้อแต่ละหัวข้อให้เว้น 1 บรรทัด หัวข้อใหญ่สุดให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่โดยมีระยะย่อหน้า และหัวข้อย่อยถัดไปโดยมีระยะย่อหน้า

2. ส่วนประกอบของบทความ

2.1 บทความวิชาการ ให้เรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

2.1.1 บทนำ (Introduction) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอในบทความตามลำดับ บทนำควรอธิบายว่าเรื่องที่ต้องการศึกษามีความสำคัญ วัตถุประสงค์ หรือเค้าโครงของบทความเป็นอย่างไร

2.1.2 เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ เนื้อเรื่องสามารถแบ่งเป็นส่วนย่อย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนย่อยที่ 1 ปูพื้นฐานความรู้แก่ผู้อ่านในเรื่องที่จะกล่าวถึง

ส่วนย่อยที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล ไต่แย่งข้อเท็จจริง ใช้เหตุผล หลักฐานเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน

ส่วนย่อยที่ 3 เสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เขียนต่อประเด็นที่นำเสนอ

2.1.3 สรุปผล (Conclusion) สรุปสาระสำคัญที่ต้องสรุปให้เห็นความสำคัญของบทความตามลำดับ โดยการเลือกเฉพาะประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความมาเขียนรวมกันไว้อย่างสั้น ๆ ท้ายบท หรืออาจใช้วิธีการบอกผลลัพธ์ว่าสิ่งที่กล่าวมาสำคัญอย่างไรและสามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไป หรืออาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นทิ้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะแสวงหาความรู้ หรือคิดค้นพัฒนาเรื่องนั้นต่อไปเพื่อเป็นการสรุปจุดยืนของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่เขียน

2.1.4 องค์ความรู้ใหม่ เป็นการนำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ผลการวิจัย สามารถนำเสนอรูปแบบของโมเดลพร้อมคำอธิบายที่กระชับ เข้าใจง่าย

2.1.5 เอกสารอ้างอิง (References) รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้แบบ APA (American Psychological Association) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 และจะต้องตรงกันกับการอ้างอิงในเนื้อหา ซึ่งผู้พิมพ์บทความต้องตรวจสอบและรับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารการอ้างอิงทั้งหมด

2.2 บทความวิจัย ให้เรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

2.1.1 บทนำ (Introduction) เขียนให้เห็นความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย หรือ โจทย์วิจัย

2.1.2 วัตถุประสงค์ (Objective) ควรกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษา

2.1.3 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology) ให้ระบุรูปแบบของการวิจัย การคำนวณหา กลุ่มตัวอย่าง (ถ้ามี) และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1.4 สรุปผลการวิจัย/ผลการทดลอง (Research) ให้เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัย ตามลำดับอย่างชัดเจน

2.1.5 อภิปรายผลการวิจัย/วิจารณ์ (Discussion) ให้เสนอเป็นความเรียงและให้เชื่อมโยงกับผลการวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจนว่ามีความสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของผู้ใด ผลวิจัยเป็นไปตามแนวคิด ทฤษฎีของผู้ใด เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

2.1.6 องค์ความรู้ใหม่ (ถ้ามี) เป็นการนำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัย โดยสามารถนำเสนอรูปแบบของโมเดลพร้อมคำอธิบายที่กระชับ เข้าใจง่าย

2.1.7 ข้อเสนอแนะ (Suggestion) ให้นำเสนอใน 2 ประเด็น คือ 1) ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย และ 2) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อหน่วยงานหรือสถาบัน

2.1.8 กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement) (ถ้ามี) เป็นส่วนที่กล่าวขอบคุณต่อองค์กรหน่วยงาน หรือบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือในการวิจัย รวมทั้งแหล่งที่มาของเงินทุนวิจัยและหมายเลขของทุนวิจัย (ถ้ามี) (ให้ใส่เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย หรือกรณีซื้อบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัย วิทยานิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์)

2.1.9 เอกสารอ้างอิง (References) รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้แบบ APA (American Psychological Association) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 และจะต้องตรงกันกับการอ้างอิงในเนื้อหา ซึ่งผู้นิพนธ์บทความต้องตรวจสอบและรับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารการอ้างอิงทั้งหมด

2.3 บทความปริทัศน์ (Review Articles) ให้เรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

2.3.1 บทนำ (Introduction) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอในบทความตามลำดับ บทนำควรอธิบายให้ภาพรวมโดยย่อของบทความและหัวข้อหลักที่ครอบคลุมว่าเรื่องที่ต้องการศึกษามีความสำคัญ หรือเค้าโครงของบทความเป็นอย่างไร

2.3.2 เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ เนื้อเรื่องสามารถแบ่งเป็นส่วนย่อย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนย่อยที่ 1 ปูพื้นฐานความรู้แก่ผู้อ่านในเรื่องที่จะกล่าวถึง

ส่วนย่อยที่ 2 วิเคราะห์ ข้อมูล โต้แย้งข้อเท็จจริง ใช้เหตุผล ในการประเมินรายละเอียด ทบทวนบทความที่กล่าวถึงเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่านโดยกล่าวถึงจุดอ่อนจุดแข็งของบทความที่ทบทวนโดยทบทวนจัดลำดับจากเรื่องหนึ่งไปอีกรื่องหนึ่ง หรือจากผู้วิจัยคนหนึ่งไปอีกรื่องหนึ่ง โดยนำข้อค้นพบของแต่ละเรื่องมากล่าวโดยสังเขป

ส่วนย่อยที่ 3 สังเคราะห์ เปรียบเทียบ และ/หรือวิจารณ์ เพื่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ในมุมมองใหม่ เสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เขียนต่อประเด็นที่นำเสนอ โดยอภิปรายถึงความน่าเชื่อถือของผู้เขียน ความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่อ้างถึง ความถูกต้องของวิธีการที่ใช้โดยชี้ให้เห็นว่ามีความเป็นมา อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน ความก้าวหน้าล่าสุด เป็นความรู้และข้อเท็จจริง และมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เขียน

2.3.3 สรุปผล (Conclusion) สรุปสาระสำคัญที่ต้องสรุปให้เห็นความสำคัญของบทความตามลำดับ โดยการเลือกเก็บประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความมาเขียนรวมกันไว้อย่างสั้น ๆ ท้ายบท หรืออาจใช้วิธีการบอกผลลัพธ์ว่าสิ่งที่กล่าวมามีความสำคัญอย่างไร ผลลัพธ์สามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไป หรืออาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นทิ้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะแสวงหาความรู้ หรือคิดค้นพัฒนาเรื่องนั้นต่อไป เพื่อเป็นการสรุปจุดยืนของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่เขียน

2.4 บทวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

2.4.1 บทนำ (Introduction) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอในบทความตามลำดับ บทนำควรอธิบายว่าเรื่องที่ต้องการศึกษามีความสำคัญ วัตถุประสงค์ หรือเค้าโครงของบทความเป็นอย่างไร

2.4.2 เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ

2.4.3 บทวิจารณ์ วิเคราะห์ข้อมูล โต้แย้งข้อเท็จจริง ใช้เหตุผล หลักฐานเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน และเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เขียนต่อประเด็นที่นำเสนอ

2.4.4 สรุปผล (Conclusion) สรุปสาระสำคัญที่ต้องสรุปให้เห็นความสำคัญของบทความตามลำดับ โดยการเลือกเก็บประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความมาเขียนรวมกันไว้อย่างสั้น ๆ ท้ายบท หรืออาจใช้วิธีการบอกผลลัพธ์ว่าสิ่งที่กล่าวมามีความสำคัญอย่างไร สามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไป หรืออาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นทิ้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะแสวงหาความรู้ หรือคิดค้นพัฒนาเรื่องนั้นต่อไป เพื่อเป็นการสรุปจุดยืนของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่เขียน

2.4.5 เอกสารอ้างอิง (References) รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้แบบ APA (American Psychological Association) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 และจะต้องตรงกันกับการอ้างอิงในเนื้อหา ซึ่งผู้นิพนธ์บทความต้องตรวจสอบและรับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารการอ้างอิงทั้งหมด

3. การเขียนเอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงในวารสารให้ใช้แบบแรกในเนื้อหาตามหลักเกณฑ์ APA (American Psychological Association) 6th edition ที่มีการปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยเพื่อรองรับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเขียนบรรณานุกรม หรือเอกสารอ้างอิง ใช้มาตรฐานการเขียนแบบ APA ที่พัฒนามาจากนักสังคมศาสตร์และนักพฤติกรรมศาสตร์มากกว่า 80 ปี เพื่อเป็นมาตรฐาน ในการเขียนอย่างเป็นระบบสำหรับการทำวิจัย รายงาน การวิจัย การทบทวนวรรณกรรม บทความและกรณีศึกษา ผู้แต่งสามารถดูการอ้างอิงได้จาก

<https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples>

หรือบางส่วนจากตัวอย่างทั่วไปที่มีผู้เขียนแนะนำไว้มากมาย เช่น

-ฝ่ายบริการทรัพยากรสารสนเทศ สำนักหอสมุดกลาง มศว.ที่

mailto:<https://lib.swu.ac.th/images/Documents/Researchsupport/APA6th-Citation160820.pdf>

-มหาวิทยาลัยแม่โจ้ที่

mailto:https://pulinet2022.pulinet.org/wp-content/uploads/2021/07/TEMPLATE_Reference_PULINET2022.pdf

การส่งต้นฉบับ

1. การตรวจสอบก่อนส่งบทความ

ในขั้นตอนการส่งบทความผู้แต่งต้องตรวจสอบและปฏิบัติตามข้อกำหนดรายการตรวจสอบการส่งทุกข้อดังต่อไปนี้ และบทความอาจถูกส่งคืนให้กับผู้แต่งกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดทั้งหมด

1. บทความที่ส่งมาตีพิมพ์ต้องไม่เคยตีพิมพ์ หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารใดๆ
2. การเขียนชื่อเจ้าของบทความหลัก, E-mail, เบอร์โทรศัพท์ และสถานที่ทำงาน ต้องเป็นไปตามรูปแบบที่วารสารกำหนด
3. การเตรียมต้นฉบับ ชื่อเรื่อง บทคัดย่อ คำสำคัญ ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และเป็นไปตามคำแนะนำในการเตรียมต้นฉบับที่วารสารกำหนด
4. การอ้างอิงในเนื้อหาและเอกสารอ้างอิงทำบทความใช้ตามหลักเกณฑ์ APA (American Psychological Association) และต้องมีการอ้างอิงแหล่งที่มาอย่างถูกต้อง ไม่มีปัญหาการลอกเลียนงานวิชาการ (Plagiarism)
5. ต้นฉบับต้องพิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ด โดยใช้แบบตัวอักษร TH-Sarabun-PSK กรณีบทความภาษาไทย แบบตัวอักษร Arial กรณีบทความภาษาอังกฤษ การแสดงรูปภาพ แผนภูมิ และตารางขอให้อยู่ในเนื้อหาที่สอดคล้องกัน

2. วิธีและขั้นตอน การส่งบทความ

1. การส่งบทความ

จะต้องส่งบทความทางระบบ [Thai Journals Online \(ThaiJO\)](http://ThaiJournalsOnline.com) โดยไม่ต้องแนบ “แบบฟอร์มเสนอบทความเพื่อพิจารณาการตีพิมพ์”

หากส่งในช่องทางอื่นต้องส่งบทความพร้อมทั้งส่ง “แบบฟอร์มเสนอบทความเพื่อพิจารณาการตีพิมพ์” มาที่บรรณาธิการวารสาร

2. การตอบรับ

เมื่อส่งบทความแล้ว ทางกองบรรณาธิการจะพิจารณากลับกรองขอขยายของบทความดังกล่าวและตอบรับบทความ ภายใน 7 วันทำการ โดยทำการส่งทางอีเมล

3. ระยะเวลาการพิจารณา

3.1 กองบรรณาธิการส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา รอฟผลการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายใน 14 วัน

3.2 เมื่อได้รับบทความคืนจากผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว กองบรรณาธิการจะส่งบทความให้ผู้เขียนบทความแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ หรือปฏิเสธการลงตีพิมพ์ ภายใน 1 วัน

3.3 เมื่อผู้เขียนแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ให้แนบไฟล์บทความฉบับสมบูรณ์ ส่งกลับส่งกลับในช่อง Revision ของระบบ Thai Journals Online (ThaiJO) ภายใน 7 วัน

3.4 บรรณาธิการออกหนังสือตอบรับการตีพิมพ์บทความลงวารสาร ทางอีเมล

4. การตีพิมพ์วารสาร

4.1 กองบรรณาธิการจะรวบรวมเอกสารบทความ ส่งตีพิมพ์เมื่อถึงกำหนดเวลาที่วารสารจะออกเผยแพร่ตามกำหนด

4.2 เมื่อได้เล่มวารสารที่สมบูรณ์แล้ว กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ผู้เขียนทราบผ่านระบบ Thai Journals Online (ThaiJO)

จริยธรรม

จริยธรรมในการตีพิมพ์ผลงานวิชาการ/วิจัยในวารสารสังคมศาสตร์ไทย(TSSJ's Publication Ethics) วารสารสังคมศาสตร์ไทย ยึดมั่นในหลักจริยธรรมการพิมพ์ตามมาตรฐานระดับนานาชาติตามกรอบแนวทางจริยธรรมการตีพิมพ์ของ Committee on Publication Ethics (COPE) ดังต่อไปนี้ (ส่วนใหญ่ปรับปรุงต้นฉบับและแปลจาก <https://publicationethics.org/>)

1.จริยธรรมในการตีพิมพ์สำหรับผู้เขียนต้นฉบับ

1. ผู้เขียนบทความจะต้องมีความรับผิดชอบและรับรองว่า บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ใน วารสารสังคมศาสตร์ไทยจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่นๆ

2. ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารสังคมศาสตร์ไทยอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

3. ผู้เขียนจะต้องปรับแต่ง แก๊ไขบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารในหัวข้อ “คำแนะนำสำหรับผู้แต่ง” โดยเฉพาะหัวข้อรูปแบบของการจัดเตรียมต้นฉบับอันจะนำไปสู่บทความที่มีรูปแบบการตีพิมพ์ที่ได้มาตรฐานเดียวกัน

4. ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย คือต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง

5. ผู้เขียนซึ่งมีชื่อปรากฏอยู่ในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัย ซึ่งข้อนี้ขอสงวนสำหรับบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความจะไม่อนุญาตให้ใส่ชื่อลงไปเด็ดขาด หากมีการตรวจสอบพบว่ามีบุคคลที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความปรากฏอยู่ ทางวารสารจะถอนบทความนั้นออกทันที

6. ผู้เขียนจะต้องมีความรับผิดชอบในการอ้างอิงเนื้อหาในผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใดๆ ทั้งสิ้น) และจะดำเนินการถอนบทความออกจากการเผยแพร่ของวารสารทันที

7. ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิงทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในเอกสารอ้างอิง และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากเกินไป รวมทั้งต้องอ้างอิงจากรูปแบบการอ้างอิงของบทความโดยจะต้องมีการอ้างอิงตรงตามรูปแบบที่วารสารกำหนดไว้

8. ผู้เขียนจะต้องปรับปรุงแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด หากไม่ปรับปรุงตามที่กำหนดจะต้องเลื่อนการตีพิมพ์เผยแพร่ออกไป หรืออาจถูกปฏิเสธการเผยแพร่บทความ

9. ผู้เขียนควรระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และควรระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี)

10. ผู้เขียนจะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือ เลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป

11. ผู้เขียนไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกถอดถอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้นเป็น ข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถอดถอน และจะต้องระบุไว้ใน เอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูก ถอดถอนออกไปแล้ว

12. ผู้เขียนต้องอ้างอิงผลงานของบุคคลอื่นให้ปรากฏการอ้างอิงในเนื้อหา (In-text citation) หากมี การนำผลงานเหล่านั้นมาใช้ในผลงานตัวเอง รวมทั้งจัดทำบรรณานุกรมท้ายบทความทุกรายการ

2. จริยธรรมในการตีพิมพ์สำหรับผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณคือต้องรับประเมินบทความที่ตนเองนั้นมีความถนัด หรือมี คุณวุฒิหรือมีความเชี่ยวชาญกับเรื่องหรือบทความที่ได้รับการประเมินนั้นๆ ผู้ประเมินบทความควรประเมิน บทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขาวิชา นั้นๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญๆ และสอดคล้องกับ บทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้เขียนบทความไม่ได้อ้างถึง เข้าไปในการประเมินบทความด้วย ผู้ประเมินไม่ควร ใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความและควรปฏิเสธในบทความที่ ตนเองนั้นไม่ถนัด

2. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณคือแนะนำความคิดเห็นทางวิชาการของตนเอง ลงใน แบบฟอร์มการประเมินหรือเนื้อหาในบทความด้วยความยุติธรรม ไม่อคติ ตรงไปตรงมา ไม่ลำเอียง รวมทั้งตรง ต่อเวลาตามที่วารสารกำหนดในการประเมิน

3. ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณคือต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่ง มาเพื่อพิจารณาให้แก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ รวมถึงหลังจากที่ พิจารณาประเมินบทความเสร็จแล้ว

4. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความตระหนักว่า ตนเองอาจมี ผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้พิมพ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมิน บทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้นๆ

5. ผู้ประเมินบทความควรคำนึงถึงการพิจารณาในหัวข้อ ชื่อเรื่อง หากเป็นบทความวิชาการสามารถ พิจารณาให้แก้ไขชื่อเรื่องได้ แต่หากเป็นบทความวิจัย ควรพิจารณาเฉพาะความผิดพลาดด้านตัวสะกด และไม่ ควรพิจารณาให้เปลี่ยนชื่อเรื่องบทความวิจัย

6. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

7. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้น อื่นๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบพร้อมแสดงหลักฐานให้เห็นเป็นประจักษ์

3. จริยธรรมในการตีพิมพ์ของกองบรรณาธิการวารสาร

1. บรรณาธิการจะต้องกำกับติดตามดูแลให้การดำเนินงานของวารสาร เป็นไปตามนโยบายและ วัตถุประสงค์ให้ถูกต้องตามจริยธรรม/จรรยาบรรณ

2. บรรณาธิการจะต้องกำกับติดตามดูแล และดำเนินการอย่างเหมาะสมกับผู้พิมพ์หรือบทความที่ ตรวจพบว่ามีผลกระทบด้านจริยธรรม/จรรยาบรรณ

3.บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแลการตีพิมพ์เผยแพร่บทความที่มี conflict of interest เช่น การตีพิมพ์เผยแพร่บทความของตนเอง(บรรณาธิการหรือหัวหน้ากองบรรณาธิการ)อย่างมีนัยสำคัญ หรือ ไม่มีการตรวจสอบคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับบทความ เป็นต้น

4.บรรณาธิการมีหน้าที่ควบคุมดูแลและพิจารณาคุณภาพของบทความเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหากับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสาร หรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิด (Conceptual Model) ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ

5.บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียนและผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ ซึ่งวารสารได้กำหนดในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed)

6.บรรณาธิการต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจังเพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่นเกินตามที่กำหนดไว้ จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้เขียนบทความหลักทันทีเพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้นๆ

7.บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียน และผู้ประเมิน โดยเด็ดขาด เพื่อรักษาไว้ซึ่งธรรมาภิบาลในการดำเนินงานอย่างเคร่งครัด

8.บรรณาธิการต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

9.บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้ว่าสมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่

10.หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูลซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้เขียนปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เขียนซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

11.บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาความสามารถของกองบรรณาธิการ และควรมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของแต่ละท่าน

12.บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแลทั้งด้วยตนเองและคณะทำงานในเรื่องจำนวนและคุณภาพการอ้างอิงของวารสารที่ผิดไปจากสภาพความเป็นจริง เช่น มีการกำกับและร้องขอให้มีการอ้างอิงบทความในวารสารทั้งในลักษณะลับหรือเปิดเผย และมีการใช้อ้างอิงที่ไม่ถูกต้องและสอดคล้องกับเนื้อหา

13.บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล การเก็บค่า Page charge หรือ processing fee คือ ต้องมีการดำเนินการอย่างโปร่งใส เช่น กำหนดให้มีการประกาศกระบวนการเรียกเก็บอย่างชัดเจน หรือ ระบุราคาหรือเงื่อนไขของการเรียกเก็บค่า Page charge ตามที่ระบุได้ประกาศไว้อย่างเคร่งครัด